

TARSUS
ÜNİVERSİTESİ

TARSUS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**MESLEKİ VE TEKNİK OKULLARDA
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİLİNCİ**

SALİH SONER UZUN

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI

TARSUS - 2019

TARSUS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**MESLEKİ VE TEKNİK OKULLARDA
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİLİNCİ**

SALİH SONER UZUN

**Danışman
Prof.Dr. Uğur EŞME**

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ANABİLİM DALI

TARSUS - 2019

ONAY

Salih Soner UZUN tarafından Prof. Dr. Uğur EŞME danışmanlığında hazırlanan "Mesleki ve Teknik Okullarda İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinci" başlıklı çalışma aşağıda imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından 28.08.2019 tarihinde yapılan Tez Savunma Sınavı sonucunda oy birliği ile Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Görevi	Ünvanı, Adı ve Soyadı	İmza
Başkan	Prof. Dr. Uğur EŞME	
Üye	Prof. Dr. Cem BOĞA	
Üye	Dr. Öğr. Üye. Cem BOĞA	

Yukarıdaki Jüri kararı Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 03.10.2019 tarih ve 49/1916 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Doç. Dr. Osman Murat ÖZKENDİR
Lisansüstü Enstitü Müdürü

Bu tezde kullanılan özgün bilgiler, şekil, tablo ve fotoğraflardan kaynak göstermeden alıntı yapmak 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu hükümlerine tabidir.

ETİK BEYAN

Tarsus Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlâk kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak kullandığımı,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü Tarsus Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı,
- Tezin tüm telif haklarını Tarsus Üniversitesi'ne devrettiğimi beyan ederim.

ETHICAL DECLARATION

This thesis is prepared in accordance with the rules specified in Tarsus University Graduate Education Regulation and I declare to comply with the following conditions:

- I have obtained all the information and the documents of the thesis in accordance with the academic rules.
- I presented all the visual, auditory and written information and results in accordance with scientific ethics.
- I refer in accordance with the norms of scientific works about the case of exploitation of others' works.
- I used all of the referred works as references.
- I did not do any tampering in the used data.
- I did not present any part of this thesis as another thesis at Tarsus University or another university.
- I transfer all copyrights of this thesis to the Tarsus University.

28.08. 2019 / 28. August. 2019

İmza / Signature

Salih Soner UZUN

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
2. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ	2
2.1 İş Sağlığı ve Güvenliği Tanımı	2
2.2 İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Kavramsal Çerçeve	2
2.3 İş Sağlığı ve Güvenliği Amacı	2
2.4 Mesleki ve Teknik Okulların İş Sağlığı ve Güvenliği Amacı	3
3. YÖNTEM.....	4
3.1. Mesleki ve Teknik Okul Öğrencilerine Uygulama	4
3.2. Mesleki ve Teknik Okullarda Görevli Meslek Dersi Öğretmenlerine Uygulama	6
3.3. Mesleki ve Teknik Okullarda Görevli Okul İdarecilerine Uygulama.....	8
4. BULGULAR VE TARTIŞMA	10
4.1 Mesleki ve Teknik Okul Öğrencileri Hakkında Bulgu ve Tartışmalar	10
3.2 Meslek Dersi Öğretmenler Hakkında Bulgu ve Tartışmalar.....	20
3.3 Mesleki ve Teknik Okullarda Okul İdarecileri Hakkında Bulgu ve Tartışmalar	31
5. SONUÇ	42
6. KAYNAKLAR	42
ÖZGEÇMİŞ	44

ÖZET

MESLEKİ VE TEKNİK OKULLARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİLİNCİ

Mesleki ve Teknik Okulların amacı öğrencilerin mesleki bilgi ve becerileri kazanmalarını ve iş hayatına hazırlanmalarınıdır. Meslek liselerin öğrencilere, eğitsel açıdan kazandırmak istediği bilgilerin yanı sıra psikomotor beceriler ve mesleki bilgiler de kazandırmaktadır. Ayrıca öğrenciler, iş sağlığı ve güvenliğini nasıl alacakları konusunda eğitilmektedirler. Yapılan uygulamada öğrencilerin işçi sağlığı ve güvenliği (İSG) konusunda Mesleki ve Teknik Okullardan beklentileri ve aldıkları eğitim ile sahip oldukları iş sağlığı ve güvenliği bilinçlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, Türkiye genelinde internet ortamı üzerinden Mesleki ve Teknik Okulların temel öğeleri olan öğrenci, öğretmen ve okul idarecilerine uygulanmıştır. Soruşturma da 20 maddeden oluşan çalışma uygulanmış ve yapılan teknik analizlere göre değerlendirme yapılmıştır. Soruşturma sonuçlarına göre; Okullarda iş sağlığı ve güvenliği işinin iş sağlığı ve güvenliği konusunda uzman düzeyde eğitim almış ellere bırakılması gerektiği ve mesleki ve teknik okulların eğitim öğretim programları düzeyinde yapılacak değişikliklerin mesleğe yeni adım atacak olan bireyler açısından ve işçi sağlığı ve güvenliği açısından daha başarılı olacağı kanısına varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Meslek, Teknik, Okul, İşçi Güvenliği, İş Sağlığı, Bilinç, İş

Danışman: Prof. Dr. Uğur Eşme, Tarsus Üniversitesi, İş Sağlığı ve Güvenliği Anabilim Dalı, Tarsus-Mersin.

ABSTRACT

OCCUPATIONAL HEALTH AND SAFETY AWARENESS IN VOCATIONAL AND TECHNICAL SCHOOLS

The aim of Vocational and Technical Schools is to enable students to gain professional knowledge and skills and prepare for business life. In addition to theoretical knowledge, these schools provide students with professional knowledge and skills. The students are informed about various issues that they will encounter in business life (worker health, occupational safety, occupational diseases etc.). In this study, it is aimed to determine the occupational health and safety awareness levels of the students about their occupational health and safety (OHS) as well as their expectations from Vocational and Technical Schools. For this purpose, a survey that consists of twenty questions on internet is applied to students, teachers and school administrators, which are the basic elements of Vocational and Technical Schools. As a result, it has been determined that the curriculum changes of Vocational and Technical Schools about Occupational Health and Safety should be made and Occupational Health and Safety work should be carried out by professionals in all schools.

Keywords: Job, Technical, School, workers safety, work health, consciousness, business.

Advisor: Associate Professor Uğur Eşme, Tarsus University, Department of Occupational Health and Safety, Tarsus-Mersin.

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde, iki yıl boyunca değerli bilgilerini bizlerle paylaşan, saygıdeğer danışman hocam; Prof. Dr. Uğur EŞME'ye, çalışmam boyunca benden bir an olsun yardımlarını esirgemeyen öğretmen arkadaşlarıma ve çalışma süresince tüm zorlukları benimle göğüsleyen ve hayatımın her evresinde bana destek olan değerli eşim Fatma UZUN'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1.1. Soruşturma(Anket) Soruları.....	4
Tablo 1. 2. Sayı aralığı ve değerlendirme	5
Tablo 1.3. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi	5
Tablo 2.1 Soruşturma(Anket) Soruları.....	6
Tablo 2.2. Sayı aralığı ve değerlendirme	7
Tablo 2.3. Anket sonuçlarının değerlendirilmesi.....	7
Tablo 3.1 Soruşturma(Anket) Soruları.....	8
Tablo 3.2. Sayı aralığı ve değerlendirme	9
Tablo 3.3. Anket sonuçlarının değerlendirilmesi.....	9

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1-Öğrenci Anket Soruları Madde-1 Analizi	10
Şekil 2-Öğrenci Anket Soruları Madde-2 Analizi	11
Şekil 3-Öğrenci Anket Soruları Madde- 3 Analizi	11
Şekil 4-Öğrenci Anket Soruları Madde-4 Analizi	12
Şekil 5-Öğrenci Anket Soruları Madde-5 Analizi	12
Şekil 6-Öğrenci Anket Soruları Madde-6 Analizi	13
Şekil 7-Öğrenci Anket Soruları Madde-7 Analizi	13
Şekil 8-Öğrenci Anket Soruları Madde-8 Analizi	14
Şekil 9-Öğrenci Anket Soruları Madde-9 Analizi	14
Şekil 10-Öğrenci Anket Soruları Madde-10 Analizi	15
Şekil 11-Öğrenci Anket Soruları Madde-11 Analizi	15
Şekil 12-Öğrenci Anket Soruları Madde-12 Analizi	16
Şekil 13-Öğrenci Anket Soruları Madde-13 Analizi	16
Şekil 14-Öğrenci Anket Soruları Madde-14 Analizi	17
Şekil 15-Öğrenci Anket Soruları Madde-15 Analizi	17
Şekil 16-Öğrenci Anket Soruları Madde-16 Analizi	18
Şekil 17-Öğrenci Anket Soruları Madde-17Analizi	18
Şekil 18-Öğrenci Anket Soruları Madde-18 Analizi	19
Şekil 19-Öğrenci Anket Soruları Madde-19 Analizi	19
Şekil 20-Öğrenci Anket Soruları Madde-20 Analizi	20
Şekil 21-Öğretmen Anket Soruları Madde-1 Analizi	20
Şekil 22-Öğretmen Anket Soruları Madde-2 Analizi	21
Şekil 23-Öğretmen Anket Soruları Madde-3 Analizi	22
Şekil 24-Öğretmen Anket Soruları Madde-4 Analizi	22
Şekil 25-Öğretmen Anket Soruları Madde-5 Analizi	23
Şekil 26-Öğretmen Anket Soruları Madde-6 Analizi	23
Şekil 27-Öğretmen Anket Soruları Madde-7 Analizi	24
Şekil 28-Öğretmen Anket Soruları Madde-8 Analizi	24
Şekil 29-Öğretmen Anket Soruları Madde-9 Analizi	25
Şekil 30-Öğretmen Anket Soruları Madde-10 Analizi	25
Şekil 31-Öğretmen Anket Soruları Madde-11 Analizi	26
Şekil 32-Öğretmen Anket Soruları Madde-12 Analizi	26
Şekil 33-Öğretmen Anket Soruları Madde-13 Analizi	27
Şekil 34-Öğretmen Anket Soruları Madde-14 Analizi	27
Şekil 35-Öğretmen Anket Soruları Madde-15 Analizi	28

Şekil 36-Öğretmen Anket Soruları Madde-16 Analizi	28
Şekil 37-Öğretmen Anket Soruları Madde-17 Analizi	29
Şekil 38-Öğretmen Anket Soruları Madde-18 Analizi	29
Şekil 39-Öğretmen Anket Soruları Madde-19 Analizi	30
Şekil 40-Öğretmen Anket Soruları Madde-20 Analizi	30
Şekil 41-İdareci Anket Soruları Madde-1 Analizi	31
Şekil 42-İdareci Anket Soruları Madde-2 Analizi	32
Şekil 43-İdareci Anket Soruları Madde-3 Analizi	32
Şekil 44-İdareci Anket Soruları Madde-4 Analizi	33
Şekil 45-İdareci Anket Soruları Madde-5 Analizi	33
Şekil 46-İdareci Anket Soruları Madde-6 Analizi	34
Şekil 47-İdareci Anket Soruları Madde-7 Analizi	34
Şekil 48-İdareci Anket Soruları Madde-8 Analizi	35
Şekil 49-İdareci Anket Soruları Madde-9 Analizi	35
Şekil 50-İdareci Anket Soruları Madde-10 Analizi	36
Şekil 51-İdareci Anket Soruları Madde-11 Analizi	36
Şekil 52-İdareci Anket Soruları Madde-12 Analizi	37
Şekil 53-İdareci Anket Soruları Madde-13 Analizi	37
Şekil 54-İdareci Anket Soruları Madde-14 Analizi	38
Şekil 55-İdareci Anket Soruları Madde-15 Analizi	38
Şekil 56-İdareci Anket Soruları Madde-16 Analizi	39
Şekil 57-İdareci Anket Soruları Madde-17 Analizi	39
Şekil 58-İdareci Anket Soruları Madde-18 Analizi	40
Şekil 59-İdareci Anket Soruları Madde-19 Analizi	41

KISALTMALAR ve SİMGELER

Kısaltma/Simgesi	Tanım
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İSG	İş Sağlığı ve Güvenliği
TSE	Türk Standartları Enstitüsü
WHO	Dünya sağlık örgütü
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
KKD	Kişisel Koruyucu Donanım

1. GİRİŞ

İş Sağlığı ve Güvenliği açısından en önemli hedef çalışmanın güvenli ve sağlıklı ortamlarda gerçekleştirilmesidir. Bu hedefe ulaşmanın yolları taraflar arasında sağlanacak iş birliği ile iş sağlığı ve güvenliği eğitimine gereken önemin verilmesidir [1].

İş güvenliği tanımlamak istersek iş ortamında işin yapılmasından kaynaklanacak sağlık ve güvenlik problemlerini olmasını önleyen ve sonucunda iş kazası ve meslek hastalıklarını teloreedilebilir sınırlara taşımaktır [2].

Dünyamızda Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) 2018 yılı İş Sağlığı ve Güvenliği verilerine göre günde 6400 kişi iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle hayatını kaybetmekte, 2018 yılında 350.000 iş kazası nedeniyle, 2 milyon kişi meslek hastalığı nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Ülkemizde iş kazası ve meslek hastalıkları her geçen gün artış göstermektedir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012 yılında yürürlüğe girmesine rağmen iş kazası ve meslek hastalıkları sonucunda ölüm sayıları artmaktadır. [3]

Toplumzudadüzenli bir yaşamın sağlanabilmesi için işçi sağlığı ve iş güvenliğini bir bütün olarak görmek, kişilerinyaşam alanları ve çalışma ortamlarını birlikte değerlendirmek gerekir [4].

Dünya toplumlarında hızla gelişen bilgi çağı ve teknolojik gelişmeler insan yaşam ortamlarının ve çalışma alanlarında daha güvenli olmasını zorunlu kılmakta, iş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle oluşabilecek olumsuz durumların önüne eğitim ile geçilebileceğini göstermektedir.

Milli Eğitim bakanlığına bağlı Meslek Liselerinde iş sağlığı ve güvenliği bilinç durumlarının değerlendirilmesi için yapılan çalışma için Türkiye genelinde internet ortamı üzerinden Meslek Liselerinin temel öğeleri olan öğrenci, öğretmen ve okul idarecilerine 20 maddeden oluşan bir soruşturma yapılmış ve her maddeniz analizi yapılarak sonuçlar değerlendirilmiştir. Okullarda İş Sağlığı ve Güvenliği işinin profesyonel ellere bırakılması gerektiği ve mesleki ve teknik okulların programdüzeyinde yenilenmeye ihtiyacı olduğu tespit edilmiştir.

Soruşturma(anket) çalışması 134 öğrenci, 100 öğretmen ve 20 okul idarecisine uygulanmış olup bu örnek grup mesleki ve teknik okullarda 11. Ve 12 sınıf öğrencileri, meslek dersi öğretmenleri ve mesleki ve teknik okullarda görev yapan okul idarecilerine uygulanmıştır.

2. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

2.1 İş Sağlığı ve Güvenliği Tanımı

Dünya sağlık örgütü (WHO) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ilkelerine göre iş ortamında ve yaşam alanlarında iş kazası ve meslek hastalıklarını doğuracak risk ortamlarının ortadan kaldırılmasına iş sağlığı ve güvenliği olarak tanımlamıştır. İşçilerin fiziki ve ruhsal yapılarına uygun iş ortamları oluşturulması şeklinde tanımlanmıştır[6].

İş güvenliği, çalışanların iş yerlerin de işin yapılmasında oluşabilecek tehlikeleri, sağlığa zarar verebilecek koşulları önlemek ve daha güvenli iş ortamını oluşturmak için alınması gereken önlemler bütününe iş güvenliği denir[7].

İş sağlığı ve güvenliği işyerlerinde işin yapılması sırasında çalışanları oluşabilecek kazalardan ve meslek hastalıklarından koruyarak çalışma ortamı güvenliğini sistemli yapılanmadır[8].

2.2 İş Sağlığı ve Güvenliği İle İlgili Kavramsal Çerçeve

Sanayi devrimi ile birlikte teknoloji ve makinalardan yararlanılmış özellikle üretime dayalı ekonominin olduğu ülkelerde yoğun bir şekilde fabrikalar açılmıştır. Fabrikalar açıldıktan ve işçiler çalışmalarına devam ederken üretim fazlalığı ve ürün çeşitliliği nedeniyle işçiler çok ağır şartlarda çalışmaya başlamışlardır. Başlangıçta önemsenmeyen İSG zamanla verimin düşmesine, çeşitli kazalara ve iş hastalıklarının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Ekonomik kaygılardan dolayı hiç dokunulmak istenmeyen İSG konusu artık kaçınılmaz bir gereklilik olduğu görülmüş ve üzerinde çalışmalar yapılmaya başlanmıştır [9].

2.3 İş Sağlığı ve Güvenliği Amacı

İş sağlığı ve güvenliğinin temel amacı iş ortamında kaza ve sağlık problemlerinin ortaya çıkmadan iş, işçi ve işverenin haklarının korunmasıdır. İş yerlerinde çalışanlara sağlıklı ve güvenli bir ortam sağlanması, sağlık ve güvenlik şartların iyileştirilmesi için görev, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektedir.

İş sağlığı ve güvenliğinin temel amaçları; çalışanları üretim sürecinin olumsuz etkilerden korumak, çalışanlar için sağlıklı ve rahat bir çalışma ortamı sağlamak, çalışanlar ile işin uyumunu sağlamak, iş yerinde oluşabilecek tehlikeleri ortadan kaldırmak, oluşabilecek maddi ve manevi zararları ortadan kaldırmakve işyerlerinde verimlilik artışını sağlamak olarak tanımlanabilir.

2.4 Mesleki ve Teknik Okulların İş Sağlığı ve Güvenliği Amacı

Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Okulları bünyesinde örgün ve yaygın eğitim şeklinde 164 meslek dalı ile çok geniş bir alana hitap ettiği bilinmektedir. Her meslek alanının kendine özgü riskleri olduğu gibi ortak tehlikeleride bulunmaktadır. Meslek liselerinin bu konuda ara kademe eleman yetiştirdiği düşünülürse ne kadar önemli oldukları ortadadır.

İş sağlığı ve güvenliği eğitiminin Meslek Liselerinde verilmesinin kurumun İSG kültürü açısından kolaylık sağlayacaktır. Meslek Liselerinde meslek alanının eğitimini alan, alanınında oluşabilecek iş kazası ve meslek hastalığını bilen öğrenci, öğretmen ve kurum idaresi ile iş kazası ve meslek hastalığı oranını en düşük seviyeye çekecektir. Mesleki ve Teknik okullarda eğitimini almış öğrenci ya da kursiyer İSG konusunda kendini yetiştirmek zorunda kalacaktır. Hedefimiz, iyi bir iş sağlığı güvenliği eğitimi almış öğrenciler yetiştirmek olmalıdır.

Meslek liselerinde atölyeler, laboratuvarlar eğitim öğretim yoğunluğunun geçtiği alanlardır. Bu alanlarda oluşabilecek kazalar ve meslek hastalıklarını önlemek için yapılacak çalışmalar ile gençlerimizi çalışmaktan korkmak yerine güvenli çalışmayı öğretmiş oluruz.

3. YÖNTEM

Mesleki ve Teknik Okullarda İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinci konusunda uygulanacak yöntem seçiminde çağımız teknolojilerinden faydalanarak internet ortamı üzerinden öğrenci, öğretmen ve okul idarecilerine anket gönderilmiştir. Anketin doğrulunu ölçülmek amacıyla gönderilen anketlerin doğru kişiler tarafından doldurulduğunun teyiti telefon, mail ve kısa mesaj ile teyit edilmiştir. Öğrenciler Türkiye genelinde seçilmiş olup meslek liseleri 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Öğretmen ve idareciler ise meslek dersi öğretmenleri ve meslek lisesi idarecilerinden seçilmiştir. Öğrencilere <https://forms.gle/WWzY6mpg86ATF3oy5> bağlantısıyla paylaşılan anket 134 öğrenci tarafından doldurulmuştur. Öğretmenlere <https://forms.gle/nrFbNcSMmXQmcVga8> bağlantısı ile paylaşılan anket 100 meslek dersi öğretmeni tarafından doldurulmuştur. Meslek liselerinde okul idareci ile <https://forms.gle/o55NmgUWBzbdVBV3A> bağlantısı ile paylaşılan anket 50 okul idareci tarafından doldurulmuştur.

3.1. Mesleki ve Teknik Okul Öğrencilerine Uygulama

Meslek lisesi 11. Ve 12 sınıf öğrencilerine 20 maddeden oluşan bir soruşturma(anket) çalışması uygulanmış ve elde edilen sonuçlara göre değerlendirme yapılmıştır.

Soru No:	Sorular
1	İş sağlığı ve güvenliği dersinin alanınızda ortak ders olması gerektiğini düşünüyor musunuz?
2	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen eğitimin iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?
3	Mesleki eğitim gördüğünüz bina ve laboratuvarlar İSG ikaz ve uyarı levhaları yeterli mi?
4	İSG ikaz ve uyarı levhaları eğitiminize katkıda bulunuyor mu?
5	İSG eğitiminde arkadaşlarınızın hassas davranıyorlar mı?
6	İSG konusunda araştırmalarda bulunuyor musunuz?
7	Kültür dersi öğretmenleri İSG konusunda sizleri yönlendirmelerde bulunuyorlar mı?
8	Meslek alan derslerinizin içeriğine İSG konuları konmasını ister misiniz?
9	Alanınızla ilgili meslek hastalıkları ve iş kazalarından bilgilendirildiniz mi?
10	İşletmelerde beceri eğitimi yaptığınız işletmelerde İSG açısından yeterince yönlendirme yaptığını inanıyor musunuz?
11	İşletmelerde beceri eğitimi yaptığınız işletmede bulunan usta öğretici ve yöneticilerin İSG önemine dikkat ediyorlar mı?
12	İSG alanında Türkiye ve Dünyada ki gelişmeleri takip ediyor musunuz?
13	Meslek alanınızda ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini ister misiniz?
14	İş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı biliyor musunuz?
15	İş kazası ve meslek hastalıklarının sonucunda devlete, işçiye ve işverene zararlarından bilginiz var mı ?
16	Meslek derslerinde İSG konusunda hocalarınız tarafından eğitim aldınız mı?
17	İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azalttığına düşünüyor musunuz?
18	İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?
19	KKD'ların iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediğine düşünüyor musunuz?
20	6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunundan bilginiz var mı?

Tablo 1.1. Anket Soruları

Yapılan çalışmada, Türkiye genelinde 134 öğrenciye 20 maddeden oluşan bir soruşturma(anket) çalışması uygulanmıştır. Soruşturma internet ortamında Google form uygulaması kullanılmış, sonuçlar Microsoft Excell 2010 programı kullanılarak analiz edilerek değerlendirilmiştir. Soruşturma çalışmasında öğrencilere yönlendirilen maddeler, eğitiminde etkili olan tüm alanları(mesleki ve teknik okulları, müfredatı, öğretmen, okul idarecileri ve işletmeleri) kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Maddelerin değerlendirme aşamasında beş farklı cevap seçeneği sunulmuştur. Değerlendirme aşamasında sayı aralığı belirlenirken $5-1=4$ sayı belirlenmiş, 4 sayı 5 seçenek arasından dağılımı yapıldığında $4/5=0,8$ aralık olarak belirlenmiştir.

Sayı	1,00 - 1,79	1,80 - 2,59	2,60 - 3,39	3,40 - 4,19	4,20 - 5,00
Değerlendirme	Hiç	Az	Orta	Çok	Tam

Tablo 1. 2. Sayı aralığı ve değerlendirme

Madde Numarası	Hiç		Az		Orta		Çok		Tam		Ortalama (x)
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
1	8	4	12	6	58	29	12	6	78	39	3,83
2	3	1,6	11	5,5	32	16	11	5,5	73	36,5	4,05
3	28	14	32	16	58	29	32	16	41	20,5	3,16
4	5	2,5	18	9	49	24,5	18	9	71	35,5	3,86
5	12	6	36	18	66	33	36	18	38	19	3,32
6	38	19	44	22	72	36	44	22	14	7	2,69
7	22	11	18	9	54	27	18	9	76	38	3,6
8	9	4,5	16	8	52	26	16	8	57	28,5	3,74
9	24	12	32	16	71	35,5	32	16	30	15	3,11
10	18	9	22	11	87	43,5	22	11	35	17,5	3,25
11	8	4	29	14,5	81	40,5	29	14,5	49	24,5	3,43
12	92	46	41	20,5	45	22,5	41	20,5	11	5,5	2,04
13	6	3	11	5,5	49	23,5	11	5,5	87	43,5	3,99
14	29	14,5	41	20,5	68	34	41	20,5	32	16	2,97
15	33	16,5	41	20,5	67	33,5	41	20,5	24	12	2,88
16	40	20	40	20	45	22,5	40	20	35	17,5	2,95
17	9	4,5	11	5,5	56	28	11	5,5	56	28	3,75
18	108	54	34	17	33	16,5	34	17	11	5,5	1,93
19	14	7	24	12	62	31	24	12	49	24,5	3,48
20	68	34	52	26	48	24	52	26	18	9	2,31

Tablo 1.3. Anket Sonuçlarının Değerlendirilmesi

3.2. Mesleki ve Teknik Okullarda Görevli Meslek Dersi Öğretmenlerine Uygulama

Bu çalışmada, meslek dersi öğretmenlerinin işçi sağlığı ve güvenliği (İSG) konusunda mesleki ve teknik okul öğretmenlerinin bilinç durumlarının belirlenmesi sağlanmıştır. Değerlendirme çalışması için Türkiye genelinde internet ortamı üzerinden Meslek ve Teknik okullarda görevli meslek dersi öğretmenlerine, 20 maddeden oluşan bir soruşturma(anket) çalışması uygulanmış ve elde edilen sonuçlara göre değerlendirme yapılmıştır.

Soru No: Sorular

1	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen kursların iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?
2	İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili aldığınız kurslarda aldığınız eğitim sizce yeterli mi?
3	Mesleki eğitim verdiğiniz bina ve laboratuvarlar İSG ikaz ve uyarı levhaları yeterli mi?
4	İSG ikaz ve uyarı levhaları öğrencilerinize katkıda bulunuyor mu?
5	İSG eğitiminde konusunda diğer öğretmenler hassas davranıyorlar mı?
6	İSG konusunda araştırmalarda bulunuyor musunuz?
7	Meslek alan derslerinizin içeriğine İSG konuları konmasını ister misiniz?
8	Kültür derslerinin içeriğine İSG konuları konmasını ister misiniz?
9	Alanınızla ilgili meslek hastalıkları ve iş kazalarından bilginiz var mı?
10	Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirildiğiniz işletmelerde İSG açısından yeterince yönlendirme yaptığını inanıyor musunuz?
11	Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirildiğiniz işletmelerde bulunan usta öğretici ve yöneticilerin İSG önemine dikkat ediyorlar mı?
12	İSG alanında Türkiye ve Dünyada ki gelişmeleri takip ediyor musunuz?
13	Branş Derslerinizde ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini ister misiniz?
14	İş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı biliyor musunuz?
15	İş kazası ve meslek hastalıklarının sonucunda devlete, işçiye ve işverene zararlarından bilginiz var mı ?
16	İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azalttığına düşünüyor musunuz?
17	İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?
18	KKD'ların iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediğine düşünüyor musunuz?
19	İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?
20	6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunundan bilginiz var mı?

Tablo 2.1 Anket Soruları

Yapılan çalışmada, Türkiye genelinde 100 meslek dersi öğretmenine 20 maddeden oluşan bir anket çalışması uygulanmıştır. Anket Google form uygulaması ile öğretmenlerin e-posta adreslerine gönderilmiştir. Anket sonuçlarını değerlendirmek için Microsoft Excell 2010 programı kullanılarak analiz edilerek değerlendirilmiştir. Soruşturma çalışmasında öğretmenlere yönlendirilen maddeler, eğitiminde etkili olan tüm alanları(mesleki ve teknik okulları, müfredatı, öğrenci, okul idarecileri ve işletmeleri) kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Maddelerin değerlendirme aşamasında beş farklı cevap seçeneği sunulmuştur. Değerlendirme aşamasında sayı aralığı belirlenirken 5-1=4

sayı belirlenmiş, 4 sayı 5 seçenek arasından dağılımı yapıldığında $4/5= 0,8$ aralık olarak belirlenmiştir.

Sayı	1,00 - 1,79	1,80 - 2,59	2,60 - 3,39	3,40 - 4,19	4,20 - 5,00
Değerlendirme	Hiç	Az	Orta	Çok	Tam

Tablo 2.2 Sayı aralığı ve değerlendirme

Madde Numarası	Hiç		Az		Orta		Çok		Tam		Ortalama (x)
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
1	5	5	5	5	5	5	35	35	50	50	4,2
2	5	5	5	5	5	5	25	25	40	40	3,9
3	5	5	5	5	45	45	35	35	10	10	3,4
4	0	0	5	5	25	25	40	40	30	30	3,95
5	5	5	0	0	15	15	45	45	35	35	4,05
6	5	5	0	0	25	25	40	40	30	30	3,9
7	10	10	0	0	45	45	30	30	15	15	3,4
8	10	10	5	5	40	40	25	25	20	20	3,4
9	5	5	0	0	15	15	30	30	50	50	4,2
10	5	5	0	0	30	30	35	35	30	30	3,85
11	5	5	10	10	35	35	40	40	10	10	3,4
12	5	5	20	20	35	35	30	30	10	10	3,2
13	40	40	25	25	25	25	5	5	5	5	2,1
14	5	5	0	0	15	15	40	40	40	40	4,1
15	0	0	20	20	45	45	25	25	10	10	3,25
16	10	10	5	5	40	40	40	40	5	5	3,25
17	5	5	0	0	0	0	30	30	65	65	4,5
18	20	20	15	15	40	40	20	20	5	5	2,75
19	0	0	0	0	10	10	60	60	30	30	4,2
20	5	5	10	10	65	65	15	15	5	5	3,2

Tablo 2.3. Anket sonuçlarının değerlendirilmesi

3.3. Mesleki ve Teknik Okullarda Görevli Okul İdarecilerine Uygulama

Bu çalışmada, Mesleki ve Teknik Okullarda Görevli Okul idarecilerinin işçi sağlığı ve güvenliği (İSG) konusunda okul idarecilerinin bilinç durumlarının belirlenmesi sağlanmıştır. Değerlendirme çalışması için Türkiye genelinde internet ortamı üzerinden Meslek ve Teknik okullarda görevli okul idarecilerine, 20 maddeden oluşan bir soruşturma(anket) çalışması uygulanmış ve elde edilen sonuçlara göre değerlendirme yapılmıştır

Soru No:	Sorular
1	İş sağlığı ve güvenliği dersinin okul ortak dersi olarak verilmesi gereken bir ders olduğuna düşünüyor musunuz?
2	İş sağlığı ve güvenliği kurs ve seminerlerinin iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?
3	İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili aldığınız kurslarda aldığınız eğitim sizce yeterli mi?
4	Sorumlu olduğunuz bina ve laboratuvarlarda İSG ikaz ve uyarı levhaları yeterli mi?
5	İSG ikaz ve uyarı levhaları öğrenci ve öğretmenlere katkıda bulunuyor mu?
6	İSG eğitiminde konusunda öğretmenler hassas davranıyorlar mı?
7	İSG konusunda araştırmalarda bulunuyor musunuz?
8	Meslek alan derslerinin içeriğine İSG konuları konmasını ister misiniz?
9	Alanınızla ilgili meslek hastalıkları ve iş kazalarından bilginiz var mı?
10	Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirdiğiniz öğretmenlerin, staj yapılan iş yerlerindeki İSG açısından yeterince yönlendirme yaptığına inanıyor musunuz?
11	İşletmelerde bulunana usta öğretici ve yöneticilerin İSG önemine dikkat ediyorlar mı?
12	İSG alanında Türkiye ve Dünyada ki gelişmeleri takip ediyor musunuz?
13	Okulunuzda ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini ister misiniz?
14	İş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı biliyormusunuz?
15	İş kazası ve meslek hastalıklarının sonucunda devlete, işçiye ve işverene zararlarından bilginiz var mı ?
16	İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azalttığına düşünüyor musunuz?
17	İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?
18	KKD'ların iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediğine düşünüyor musunuz?
19	6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunundan bilginiz var mı?
20	6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun okulunuzda uygulanmasında karşılaştığınız problemleri kısaca yazabilir misiniz?

Tablo 3.1 Anket Soruları

Yapılan çalışmada, Türkiye genelinde Mesleki ve Teknik Okul İdarecisine 19 madde ve 1 görüş öneriden oluşan bir soruşturma(anket) çalışması uygulanmıştır. Anket Google form uygulaması ile idarecilerine-posta adreslerine gönderilmiştir. Anket sonuçlarını değerlendirmek için Microsoft Excell 2010 programı kullanılarak analiz edilerek değerlendirilmiştir. Soruşturma çalışmasında idarecilere yönlendirilen maddeler, eğitiminde etkili olan tüm alanları(mesleki ve teknik okulları, müfredatı, öğrenci,öğretmen ve işletmeleri) kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Maddelerin

değerlendirme aşamasında beş farklı cevap seçeneği sunulmuştur. Değerlendirme aşamasında sayı aralığı belirlenirken $5-1=4$ sayı belirlenmiş, 4 sayı 5 seçenek arasından dağılımı yapıldığında $4/5= 0,8$ aralık olarak belirlenmiştir.

Sayı	1,00 - 1,79	1,80 - 2,59	2,60 - 3,39	3,40 - 4,19	4,20 - 5,00
Değerlendirme	Hiç	Az	Orta	Çok	Tam

Tablo 3.2. Sayı aralığı ve değerlendirme

Madde Numarası	Hiç		Az		Orta		Çok		Tam		Ortalama (x)
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	
1	0	0	0	0	6	30	4	20	12	50	4,2
2	2	10	0	0	6	30	8	40	4	20	3,6
3	0	0	0	0	12	60	6	30	2	10	3,5
4	0	0	0	0	4	20	4	20	12	60	4,4
5	0	0	0	0	6	30	10	50	4	20	3,9
6	0	0	0	0	6	30	10	50	4	20	3,9
7	2	10	4	20	8	40	6	30	0	0	2,9
8	2	10	0	0	6	30	10	50	2	10	3,7
9	2	10	0	0	6	30	10	50	2	10	3,5
10	0	0	2	10	8	40	8	40	2	10	3,5
11	0	0	2	10	10	50	4	20	4	20	3,5
12	2	10	8	40	10	50	0	0	0	0	2,4
13	0	0	0	0	2	10	10	50	8	40	4,3
14	2	10	4	20	12	60	2	10	0	0	2,7
15	0	0	2	10	10	50	6	30	0	0	3
16	0	0	2	10	2	10	6	30	10	50	4,2
17	6	30	4	20	4	20	6	30	0	0	2,5
18	0	0	0	0	8	40	10	50	2	10	3,7
19	0	0	4	20	12	60	2	10	2	10	3,1

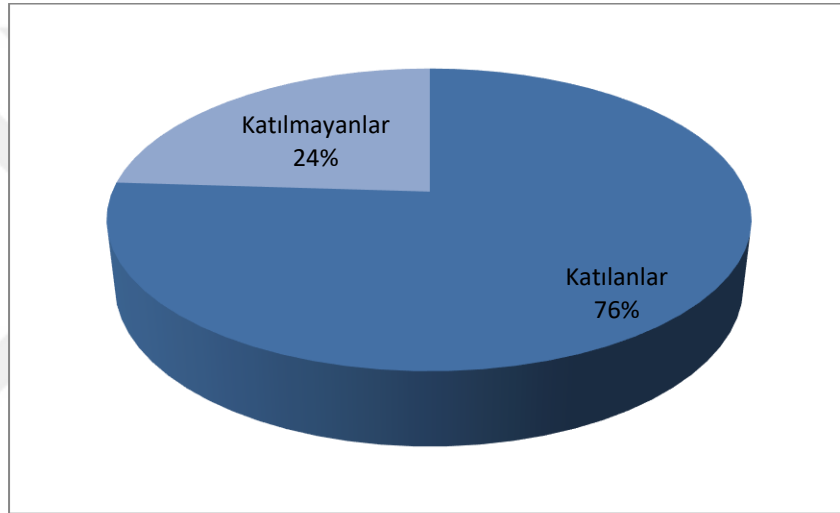
Tablo 3.3. Anket sonuçlarının değerlendirilmesi

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

4.1 Mesleki ve Teknik Okul Öğrencileri Hakkında Bulgu ve Tartışmalar

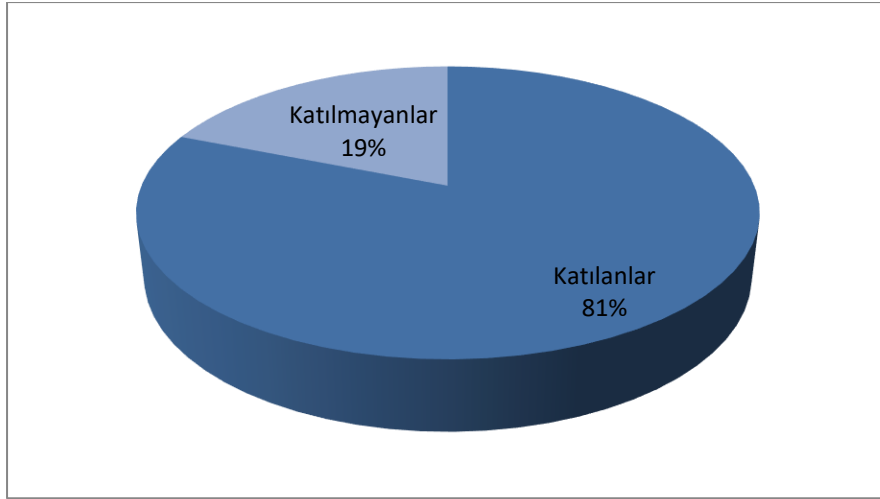
İş Sağlığı ve Güvenliği açısından işçiyi korumak, işin kalitesinin artırılması, işçilerin güdülenmesinin yükseltmesi; işçi sağlığı ve güvenliğine ehemmiyet verilerek, çalışanların eğitilmesi ile gerçekleşecektir. [4]

Madde 1'deki "İş sağlığı ve güvenliği dersinin alanınızda ortak ders olması gerektiğini düşünüyor musunuz?" maddesine Şekil-1'de %76 ile çok düzeyde katılımın olması öğrencilerin genelini çok ve tam seçeneklerini seçmeleri, İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda eğitim almak istedikleri, iş kazası ve meslek hastalığı konusunda olumsuzluklarla karşılaşmamak için bilinçlendikleri göstermektedir.

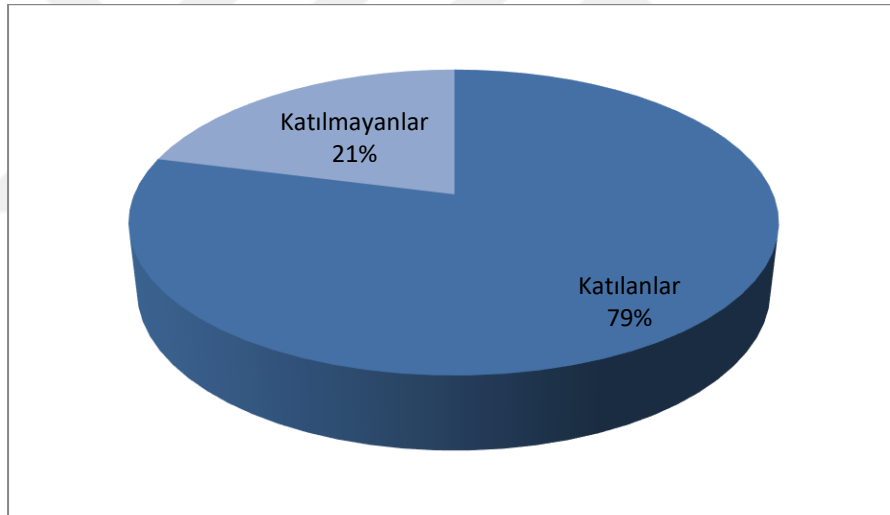
Şekil 1-Öğrenci Anket Soruları Madde-1 Analizi

Öğrencilerin Madde 2'deki "İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen eğitimin iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?" maddesine Şekil-2 'deki %81 ile çok düzeyde katılımı eğitimin öneminin farkında oldukları anlamına gelmektedir. Meslek liselerinde İSG eğitiminin olmasını zorunlu kıldığı ortaya koymuş, meslek öğretmenleri ve idarecilere sorumluluk yüklemiştir.

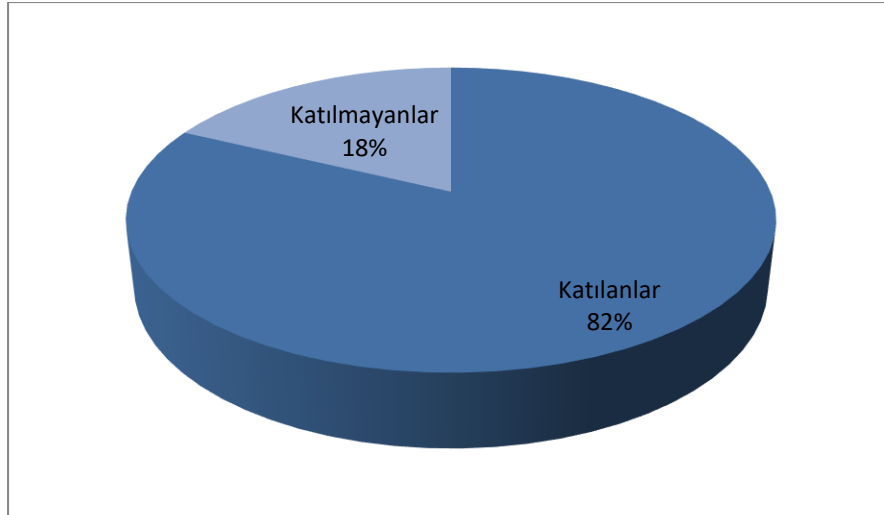
Şekil 2-Öğrenci Anket Soruları Madde-2 Analizi

Madde 3'teki "Mesleki eğitim gördüğünüz bina ve laboratuvarlar İSG ikaz ve uyarı levhaları yeterli mi?" maddesine Şekil-3'deki katılım %79 ile çok düzeyinde olması, okulların İSG ikaz ve uyarı levhalarının tam düzeyde yeterli olmadığı ancak oluşturulmaya çalışıldığı anlaşılmıştır.

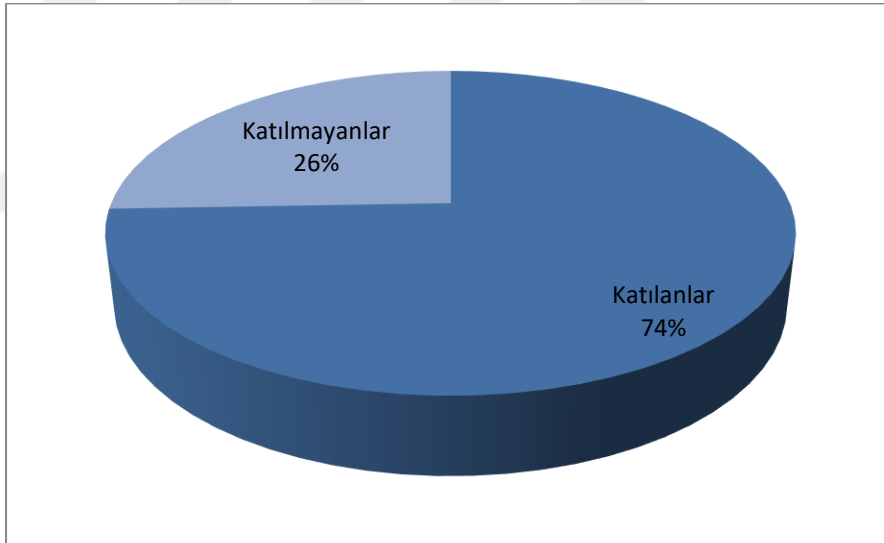
Şekil 3-Öğrenci Anket Soruları Madde-3 Analizi

Madde 4'te öğrencilere yöneltilen "İSG ikaz ve uyarı levhaları eğitminize katkıda bulunuyor mu?" maddesine katılım Şekil-4'deki %82 ile çok düzeyinde olması, Mesleki ve Teknik Okul Öğretmen ve Okul idarecilerine İSG ikaz ve uyarı levhalarının gençlerin eğitimleri açısından dikkat edilecek hususlar arasına girmiştir.

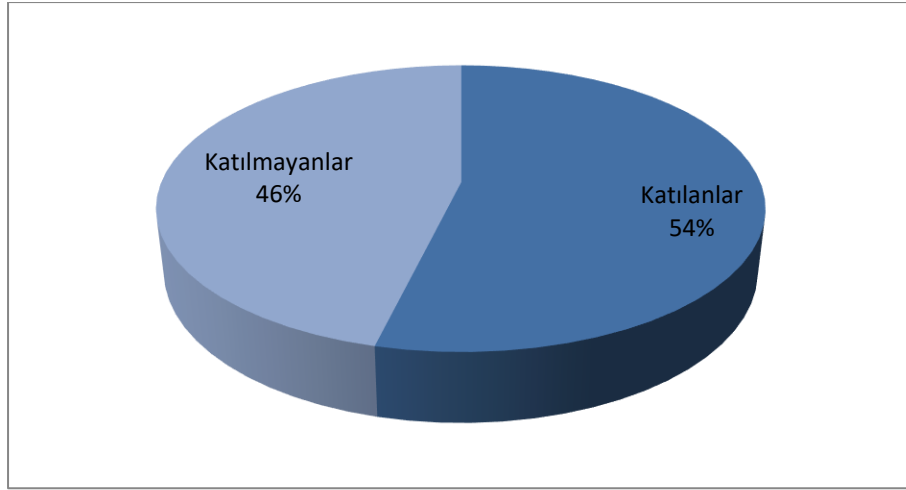
Şekil 4-Öğrenci Anket Soruları Madde-4 Analizi

Madde 5’da öğrencilere yöneltilen “İSG eğitiminde arkadaşlarınızın hassas davranıyorlar mı?” maddesine katılım Şekil-5’deki %74 ile çok düzeyinde olması, akran eğitimi açısından öğrencilerin ekip ruhu oluşturulmasının önemini göstermektedir.

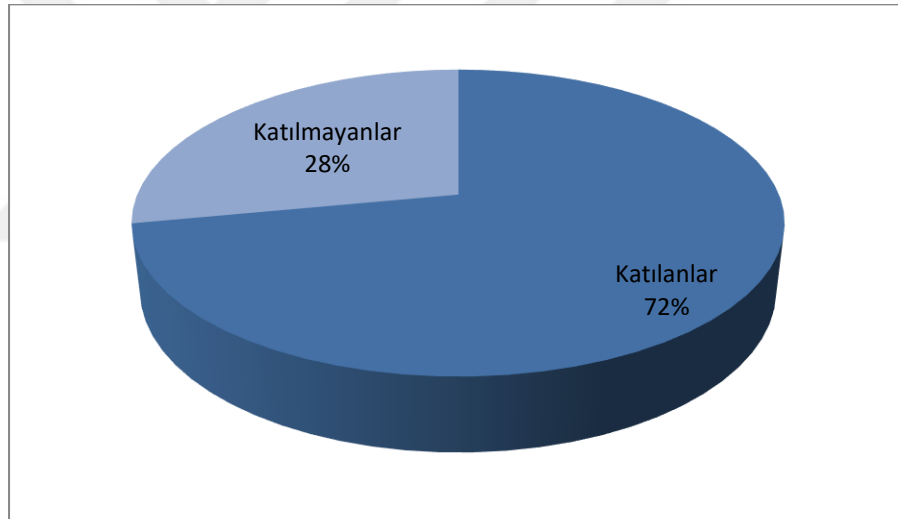
Şekil 5-Öğrenci Anket Soruları Madde-5 Analizi

Madde 6’de ise “İSG konusunda araştırmalarda bulunuyor musunuz?”maddesine katılım Şekil-6’daki %54 ile düzeyinde olması, öğrencilerin İSG konusunda eğitim almaları gerektiğini düşüncelerine rağmen kişisel olarak gelişim sağlamak istemedikleri ortaya çıkarmaktadır.

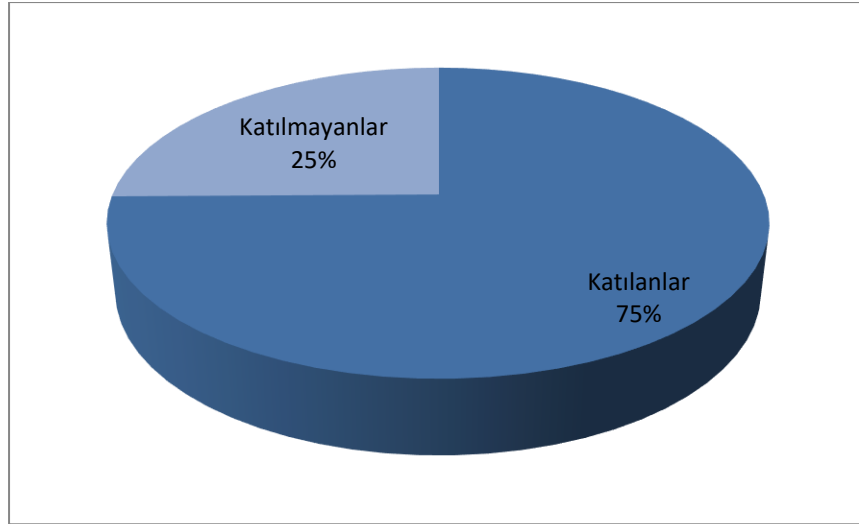
Şekil 6-Öğrenci Anket Soruları Madde-6 Analizi

Madde 7’de “Kültür dersi öğretmenleri İSG konusunda sizleri yönlendirmelerde bulunuyorlar mı?” maddesine katılım Şekil-7’deki %72 ile çok düzeyde kalmıştır.

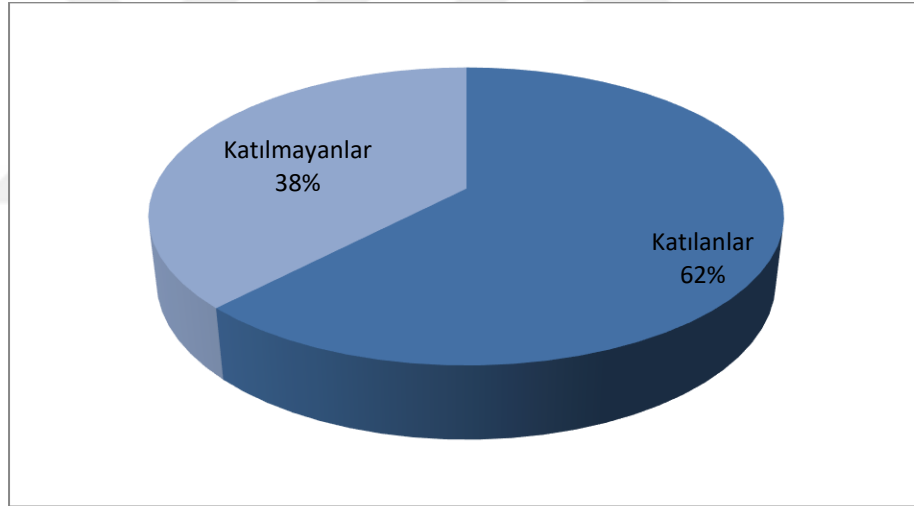
Şekil 7-Öğrenci Anket Soruları Madde-7 Analizi

Madde 8’da ise “Meslek alan derslerinizin içeriğine İSG konuları olmasını ister misiniz?” maddesine katılım Şekil-8’deki %75 ile çok düzeyde olması, öğrencilerin mesleki derslerde İSG konularının oluşmasını istediklerini göstermektedir. Meslek dersi öğretmenlerine bu konuda daha çok iş düştüğü ve İSG konusunda daha çok bahsedilmesi gerekmektedir.

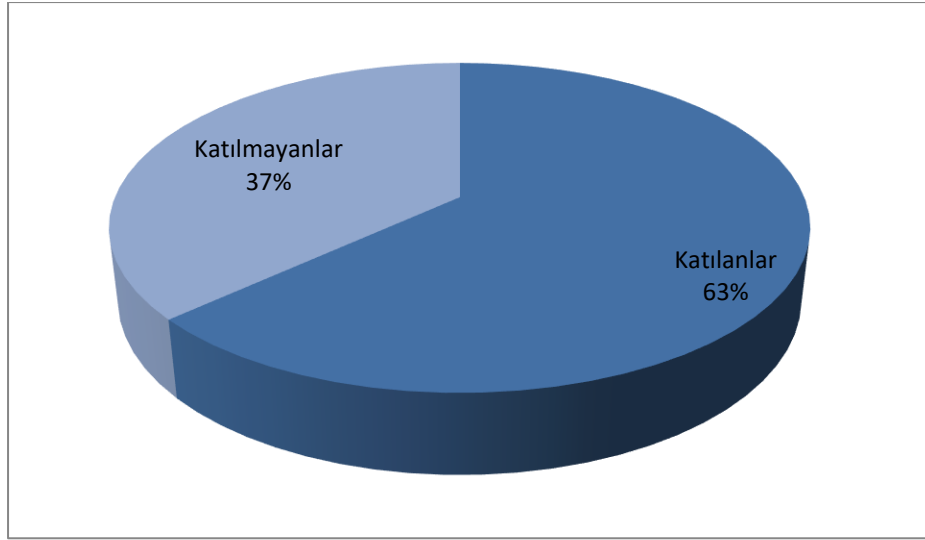
Şekil 8-Öğrenci Anket Soruları Madde-8 Analizi

Madde 9’da “Alanınızla ilgili meslek hastalıkları ve iş kazalarından bilgilendirildiniz mi?” maddesine Şekil-9’deki %62 ile orta düzeyde olması, öğrencilerin meslek hastalıkları ve iş kazaları hakkında yeterli seviyede eğitim almadıkları anlamına gelmektedir.

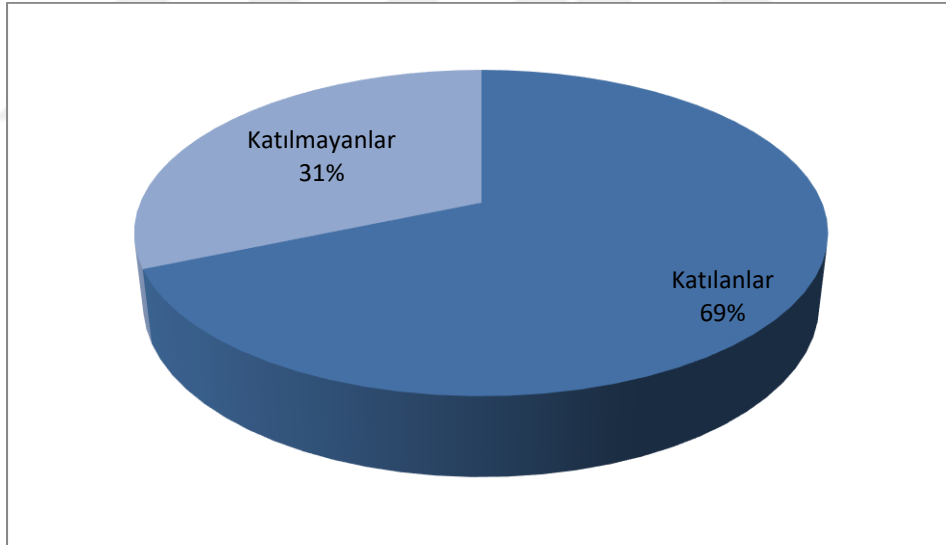
Şekil 9-Öğrenci Anket Soruları Madde-9 Analizi

Madde 10’de “İşletmelerde beceri eğitimi yaptığımız işletmelerde İSG açısından yeterince yönlendirme yaptığını inaniyor musunuz?” maddesine Şekil-10’deki %63 ile orta düzeyde olması, işletmelerin bu konuda yeterince uygun olmadığı, işletmelerin eksiklerinin koordinatör öğretmenler tarafından denetlenmesi gerektiğini ve işletmelerin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu konusunda eğitim verilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

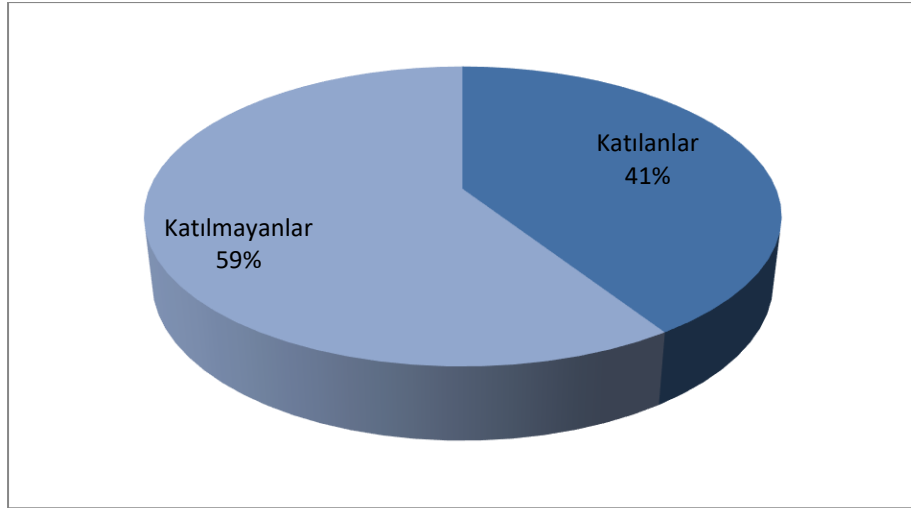
Şekil 10-Öğrenci Anket Soruları Madde-10 Analizi

Madde 11’de “İşletmelerde beceri eğitimi yaptığımız işletmede bulunan usta öğretici ve yöneticilerin İSG önemine dikkat ediyorlar mı?” maddesine Şekil-11’deki %69 ile çok düzeyde olması, İşletmelerde Beceri eğitimi alınan işletmelerin kısmen eksikliklerin bulunduğu, öğretmen ve idareciler tarafından işletmelerin bilgilendirilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

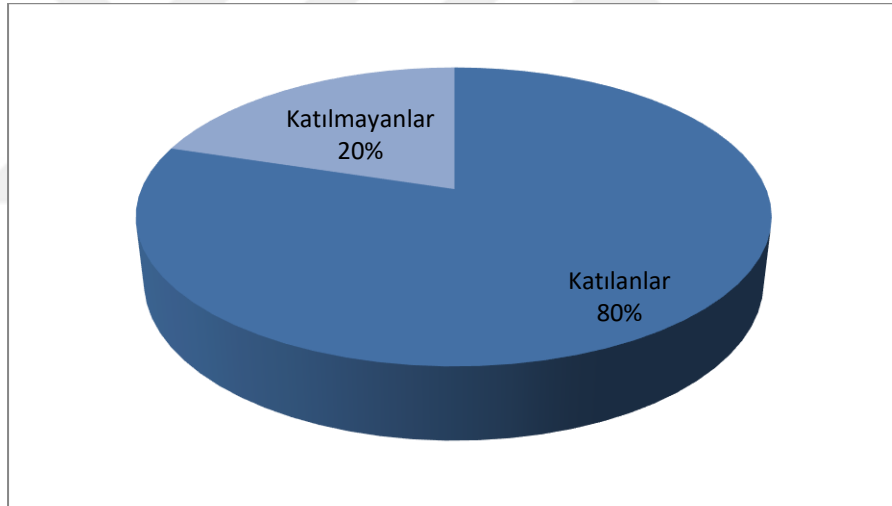
Şekil 11-Öğrenci Anket Soruları Madde-11 Analizi

Madde 12’te “İSG alanında Türkiye ve Dünyada ki gelişmeleri takip ediyor musunuz?” maddesine Şekil-12’deki %41 ile az düzeyde olması, öğrencilerin İSG konusunda yapılacak etkinliklerle ilgilerini bu alandaki gelişmelere çekmek gerektiğini ortaya çıkarmıştır.

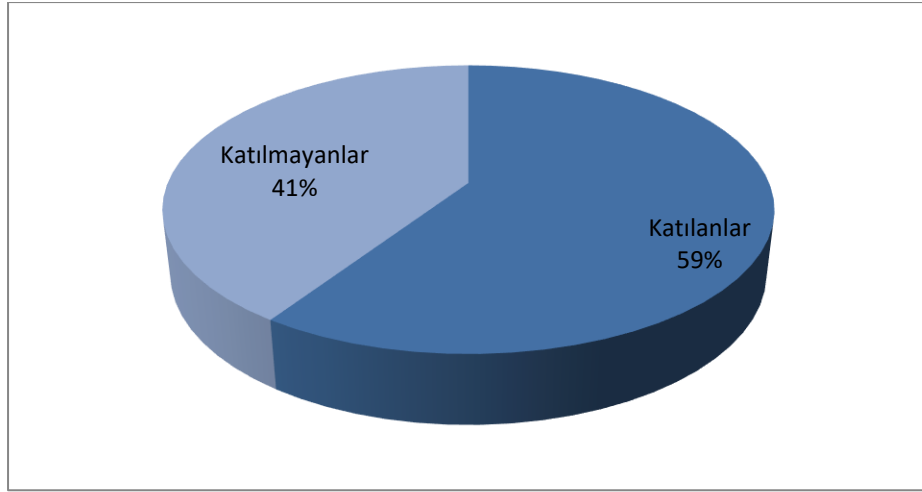
Şekil 12-Öğrenci Anket Soruları Madde-12 Analizi

Madde 13'te “Meslek alanınızda ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini ister misiniz?” maddesine Şekil-13'deki %80 ile çok düzeyde olması, öğrencilerin ilk yardım konusunda bilinçlendikleri anlamına geldikleri gelmektedir.

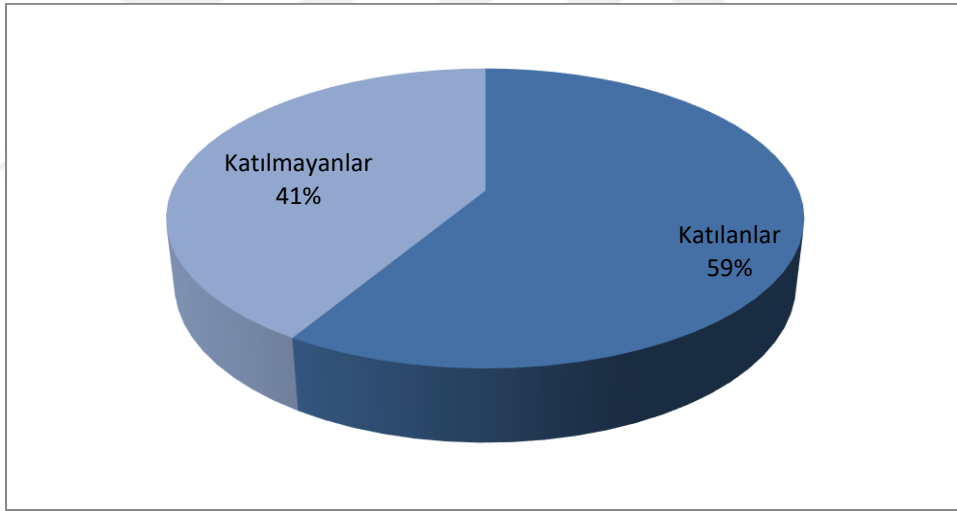
Şekil 13-Öğrenci Anket Soruları Madde-13 Analizi

Madde 14'de “İş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı biliyor musunuz?” maddesine Şekil-14'deki %59 ile orta düzeyde olması, öğrencilerin ilk yardım konusunda yeterince beceriye sahip olmadıkları ortaya çıkarmaktadır.

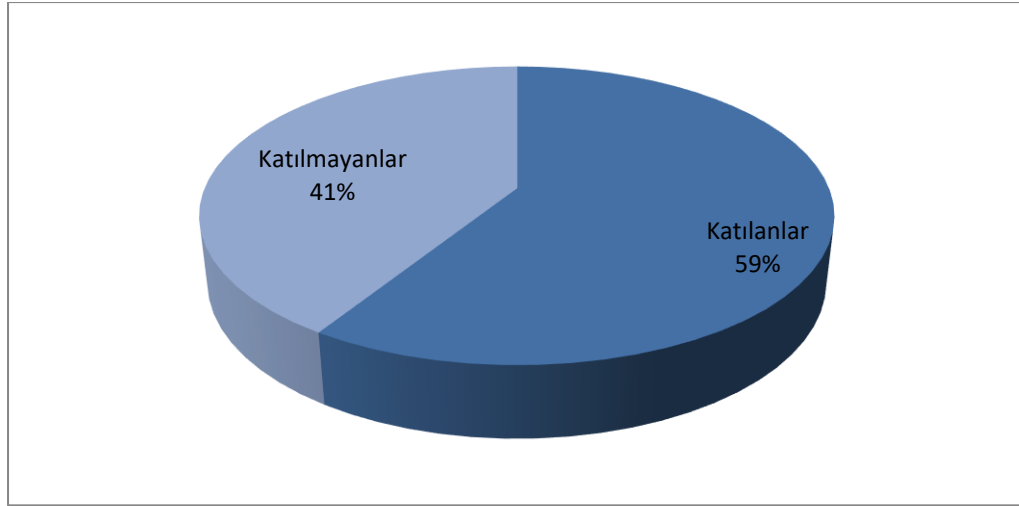
Şekil 14-Öğrenci Anket Soruları Madde-14 Analizi

Madde 15’da “İş kazası ve meslek hastalıklarının sonucunda devlete, işçiye ve işverene zararlarından bilginiz var mı ?” maddesine Şekil-15’deki %59 ile orta düzeyde olması, öğrencilerin iş kazası ve meslek hastalıkları sonucunda olabilecekler konusunda yeterince bilgilendirme yapılmadığı ortaya çıkarmaktadır.

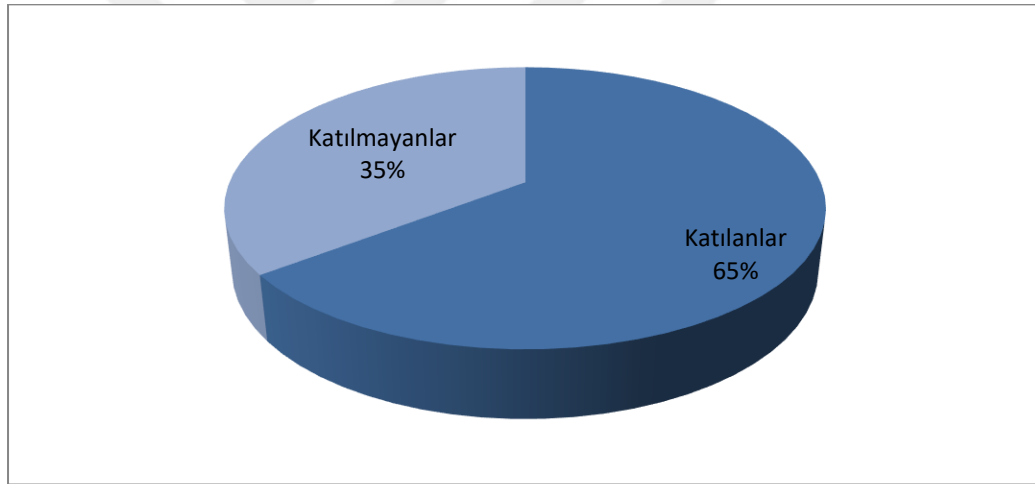
Şekil 15-Öğrenci Anket Soruları Madde-15 Analizi

Madde 16’da “Meslek derslerinde İSG konusunda hocalarınız tarafından eğitim aldınız mı?” maddesine Şekil-16’deki %59 ile orta düzeyde olması, öğrencileri eğitim öğretim içerisinde iş sağlığı konusunda eğitimlerinin artırılması gerektiği ortaya çıkarmaktadır.

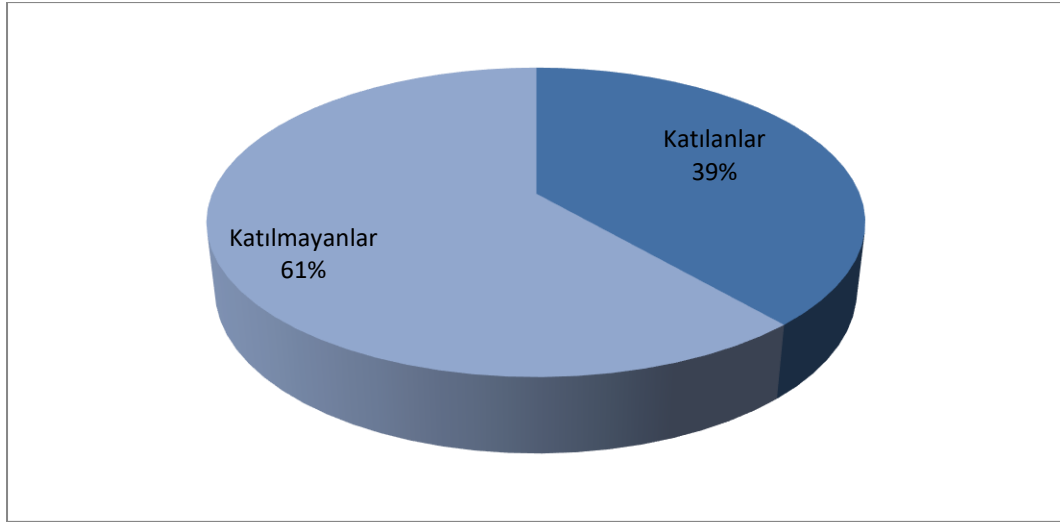
Şekil 16-Öğrenci Anket Soruları Madde-16 Analizi

Madde 17’de “İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azaltığına düşünüyor musunuz?” maddesine Şekil-17’deki %65 ile çok düzeyde olması, İSG konusunda bilinçlerinin yeterli olduğu ancak uygulamada eksik kaldığı ortaya çıkarmıştır.

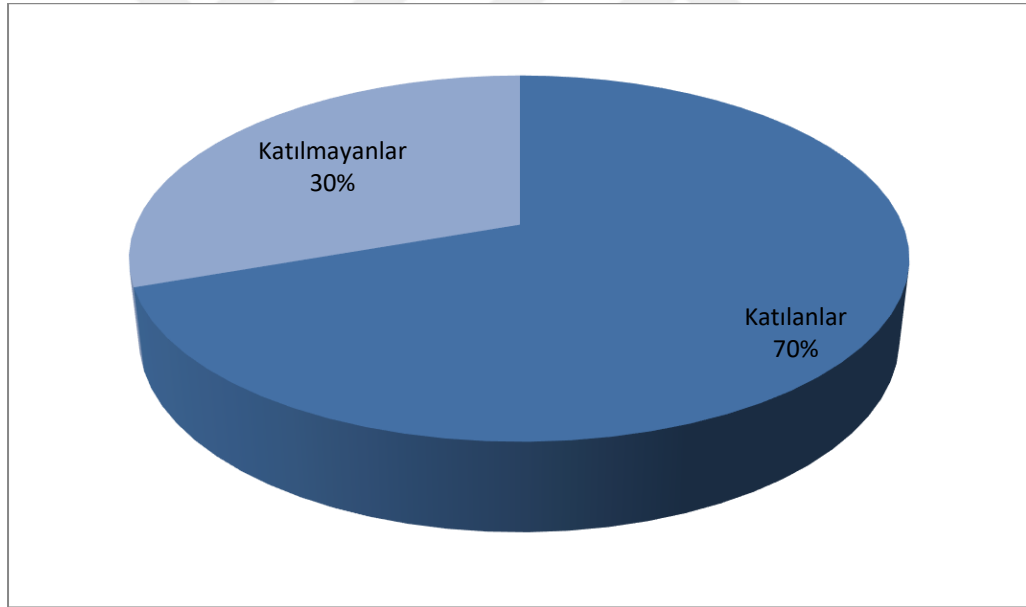
Şekil 17-Öğrenci Anket Soruları Madde-17Analizi

Madde 18’de” İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?” maddesine Şekil-18’deki %39 ile az düzeyde olması, okul dışında İSG konusunda yeteri kadar eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarının olmadığı kaynaklandığı düşünülmektedir.

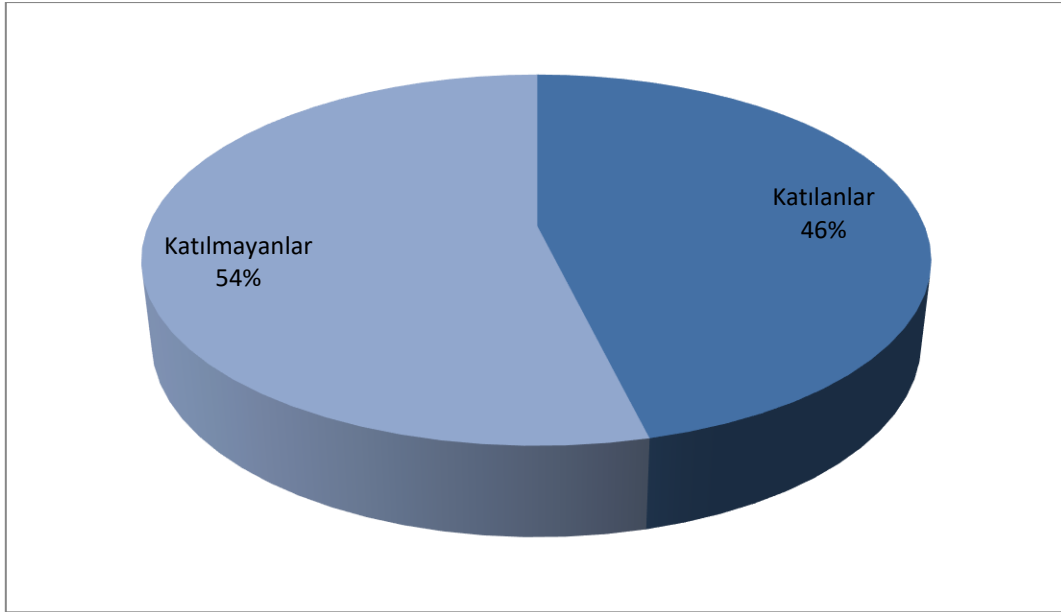
Şekil 18-Öğrenci Anket Soruları Madde-18 Analizi

Madde 19'da "KKD'lerin iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediğine düşünüyor musunuz?" maddesine Şekil-19'deki %70 ile çok düzeyde olması, KKD'lerin kullanılmasının iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediği bilincine sahip olduklarını göstermektedir.

Şekil 19-Öğrenci Anket Soruları Madde-19 Analizi

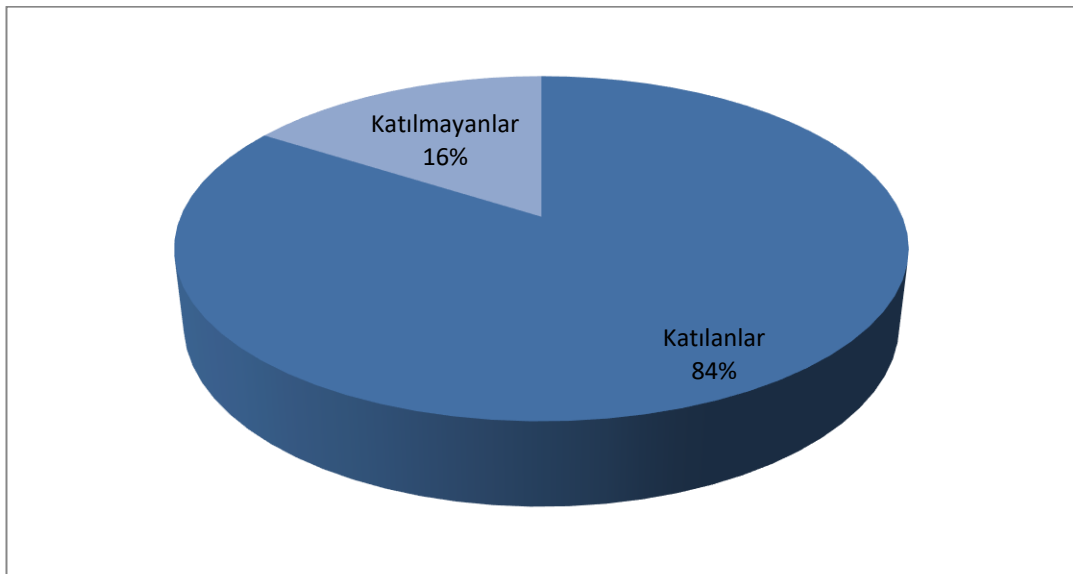
Madde 20'de "6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunundan bilginiz var mı?" maddesine Şekil-19'deki %46 ile az düzeyde olması, ders içeriklerinde 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunundan bahsedilmemesi ve Madde 6'da bulguladığım öğrenci bireysel gelişimlerine katkıda bulunmamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Şekil 20-Öğrenci Anket Soruları Madde-20 Analizi

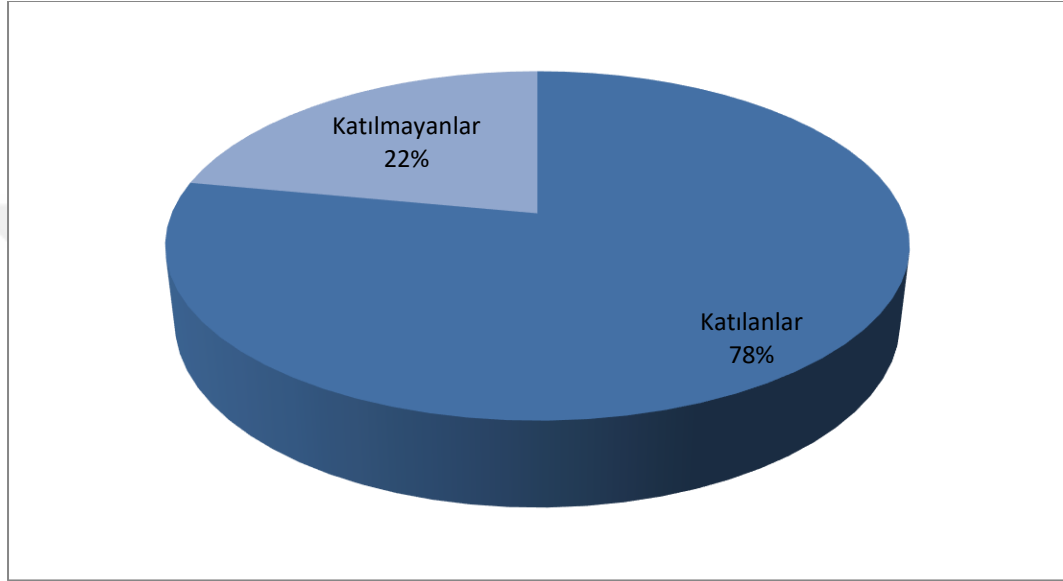
3.2 Meslek Dersi Öğretmenleri Hakkında Bulgu ve Tartışmalar

Öğretmenin temel görevi insanı eğitmektir, amacı ise öğrencilerinin seviyelerini potansiyelinin en üstüne çıkarmaktır. Öğretmen öğrencilere eğitim ile yardımcı olarak amaçlarını gerçekleştirmeye çalışır.[6]. İş hayatına teknik eleman olarak adım atacak Mesleki ve Teknik Okul Öğrencilerini yetiştirecek öğretmenlerin görüşleri önemlidir. Öğretmenlere Madde 1'deki "İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili verilen kursların iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?" maddesine Şekil-21'de %84 ile tam düzeyde katılımın olması, öğretmenlerin İSG konusunun ne kadar önemli olduğunu bildikleri ve eğitimlerin amacına uygun yapıldığını göstermektedir.

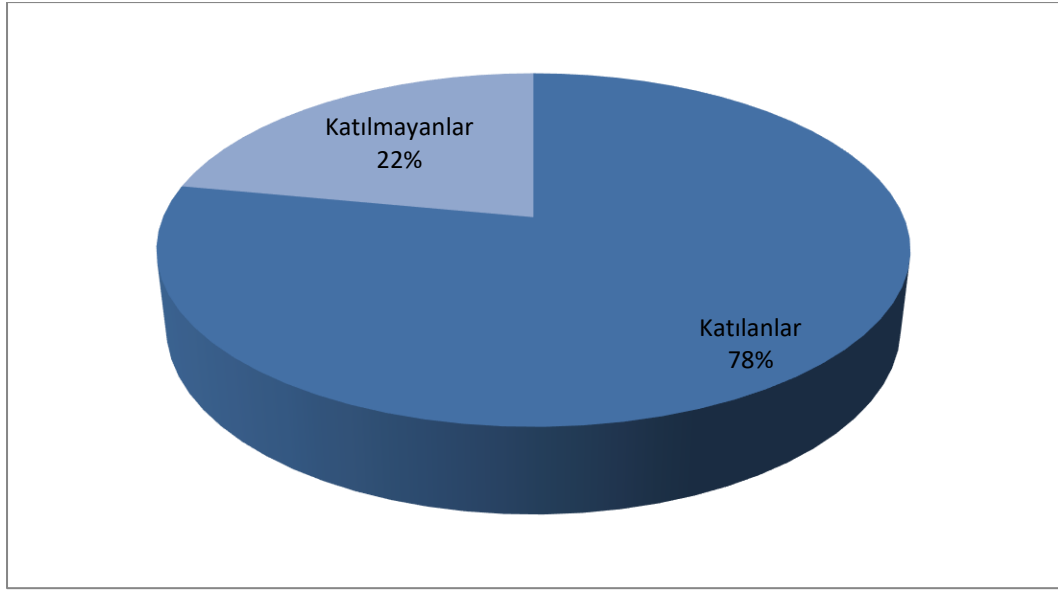
Şekil 21-Öğretmen Anket Soruları Madde-1 Analizi

Madde 2’de öğretmenlere yöneltilen “İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili aldığınız kurslarda aldığınız eğitim sizce yeterli mi?” maddesine Şekil-22’de %78 ile çok düzeyde katılımın olması, öğretmenler, eğitim sürecinde İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimi genel olarak aldıklarını göstermektedir. İş hayatına atılacak öğrencileri yetiştiren öğretmenlerin bu konuda eğitimlerini tamamlamaları gerekmektedir. Sorumlulukları bilen öğretmenin kendisini İSG konusunda yetiştirmesi için, M.E.B. bu konuda öğretmen hizmetiçi eğitimleri yapması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

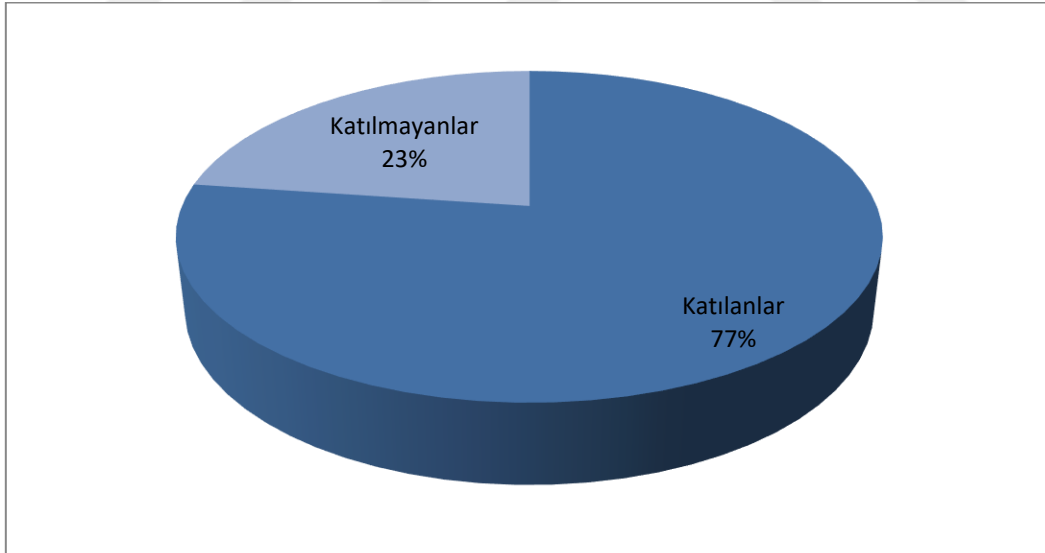
Şekil 22-Öğretmen Anket Soruları Madde-2 Analizi

Madde 3’teki “Mesleki eğitim verdiğiniz bina ve laboratuvarlar İSG ikaz ve uyarı levhaları yeterli mi?” maddesine Şekil-23’de %78 ile çok düzeyde katılımın olması, mesleki teknik okul öğretmenlerine eksiklerin tamamlanması konusunda sorumluluk düşmektedir.

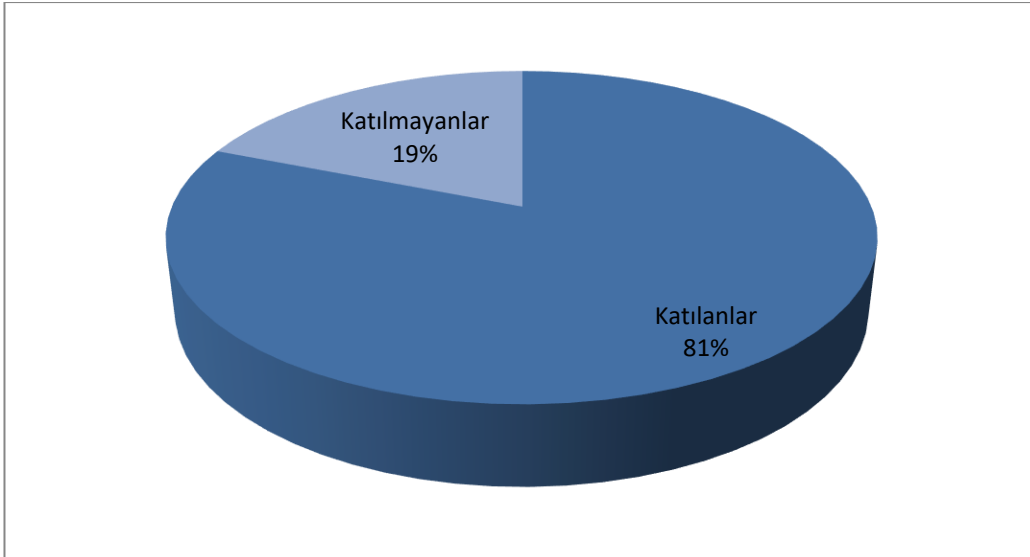
Şekil 23-Öğretmen Anket Soruları Madde-3 Analizi

Madde 4’te öğretmenlere yöneltilen “İSG ikaz ve uyarı levhaları öğrencilerinize katkıda bulunuyor mu?” maddesine Şekil-24’de %77 ile çok düzeyde katılım olmuştur. Mesleki ve teknik okul öğretmenlerine İSG ikazve uyarı levhaların tamamlanması konusunda sorumluluk düştüğü söylenebilir.

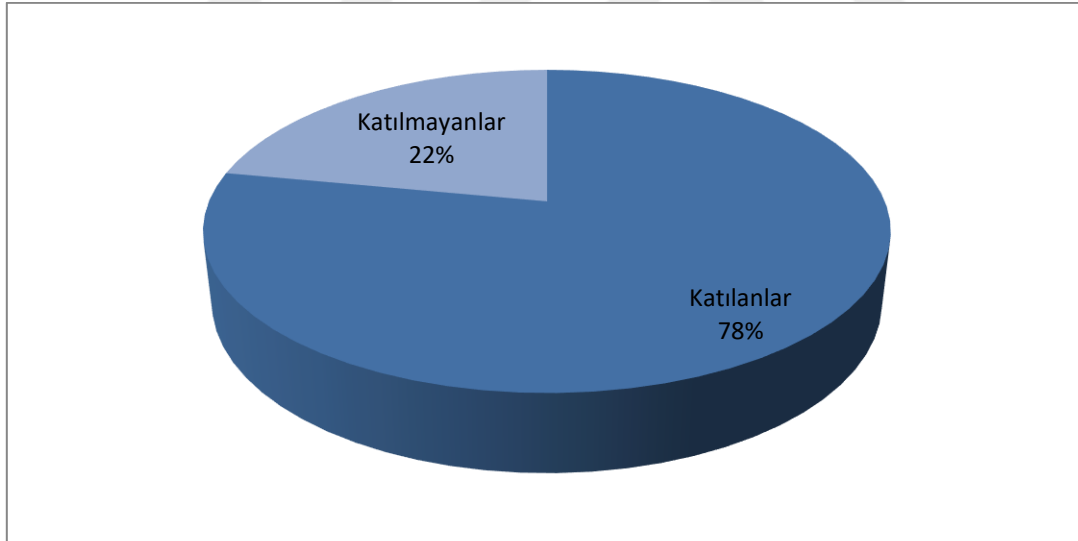
Şekil 24-Öğretmen Anket Soruları Madde-4 Analizi

Madde 5’da öğretmenlere yöneltilen “İSG eğitiminde konusunda diğer öğretmenler hassas davranıyorlar mı?” maddesine Şekil-25’de %81 ile çok düzeyde katılımın olması, öğretmenlerin çevresel eğitimin öneminin farkında olduğunu göstermektedir.

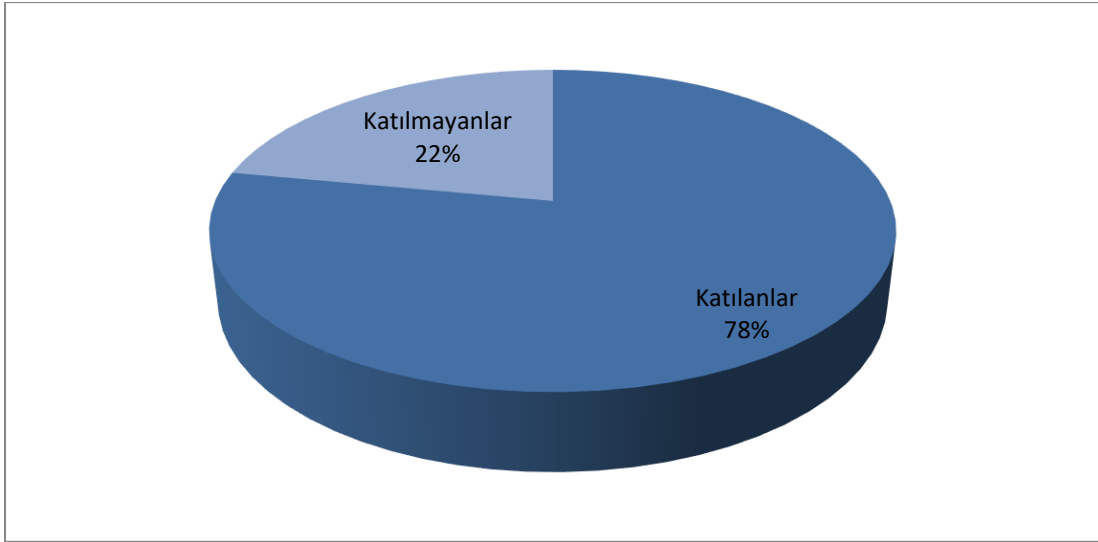
Şekil 25-Öğretmen Anket Soruları Madde-5 Analizi

Madde 6’de ise “İSG konusunda araştırmalarda bulunuyor musunuz?” maddesine Şekil-26’da %78 ile çok düzeyde katılımın olması, öğretmenlerin güncel İSG konularını araştırdıkları ve sorumluluk almayı bildiğini göstermektedir.

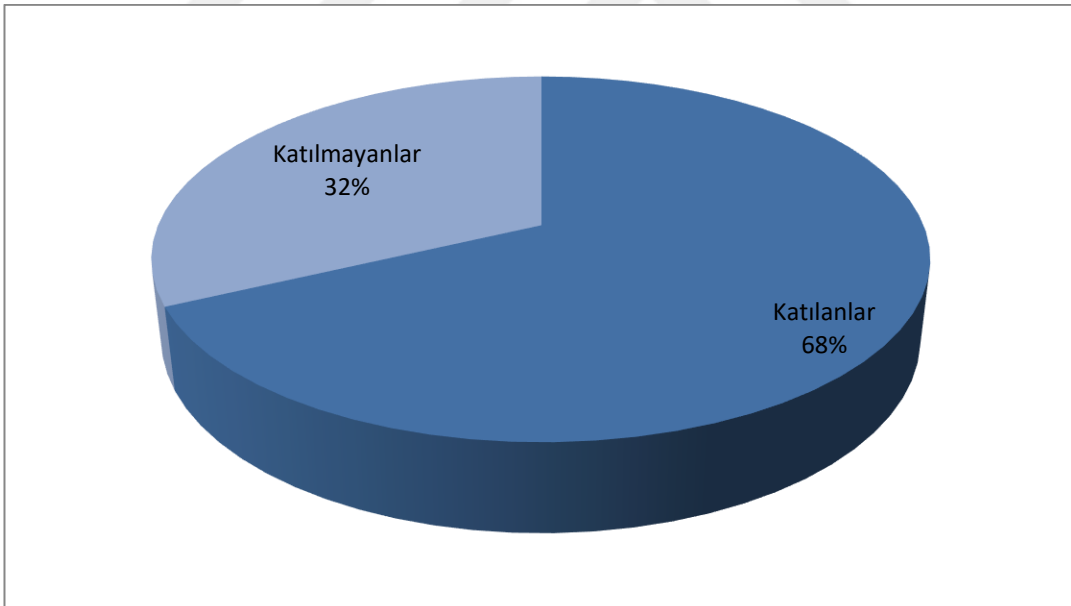
Şekil 26-Öğretmen Anket Soruları Madde-6 Analizi

Madde 7’de “Meslek alan derslerinizin içeriğine İSG konuları konmasını ister misiniz?” maddesine Şekil-27’de %78 ile çok düzeyde katılımın olması, meslek alan ve kültür ders içeriklerine İSG eğitimleri konusunda güncellemeler ve konu içerisinde oluşabilecek iş kazası ve meslek hastalıklarından değinilmesi gerektiği ortaya çıkarmıştır.

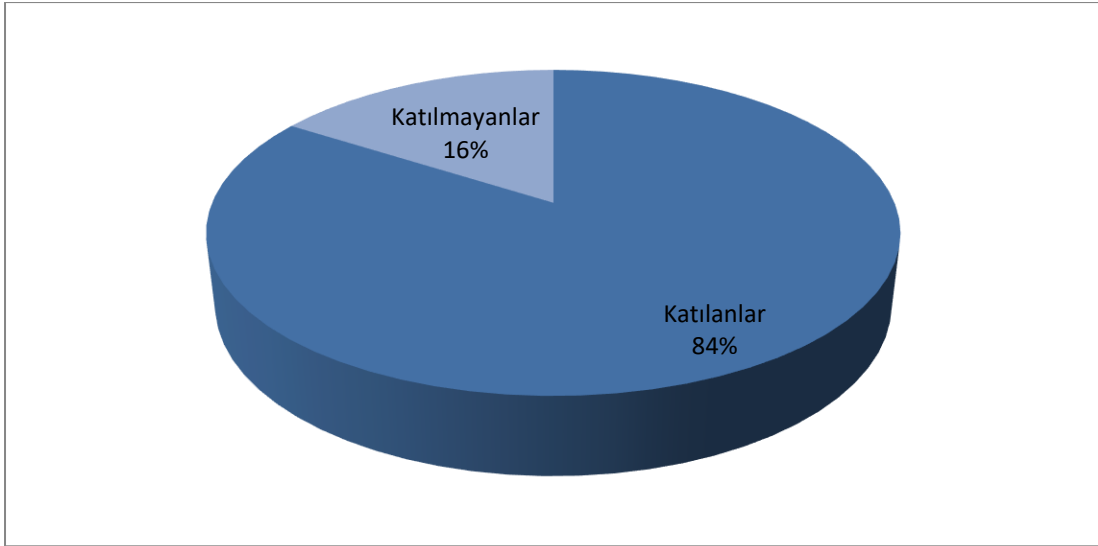
Şekil 27-Öğretmen Anket Soruları Madde-7 Analizi

Madde 8’da ise “Kültür derslerinin içeriğine İSG konuları konmasını ister misiniz?” maddesine Şekil-28’da %68 ile çok düzeyde katılımın olması kültür dersi öğretmenlerin eğitilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

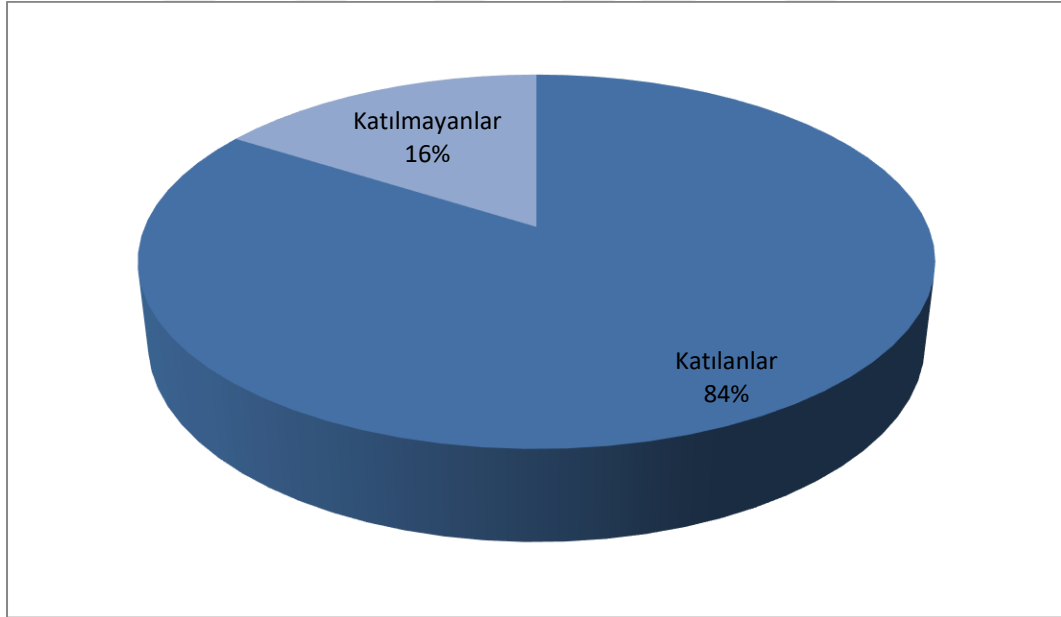
Şekil 28-Öğretmen Anket Soruları Madde-8 Analizi

Madde 9’da öğretmenlere yöneltilen “Alanınızla ilgili meslek hastalıkları ve iş kazalarından bilginiz var mı?” maddesine Şekil-29’da %84 ile çok düzeyde katılım gerçekleştirilmiştir.

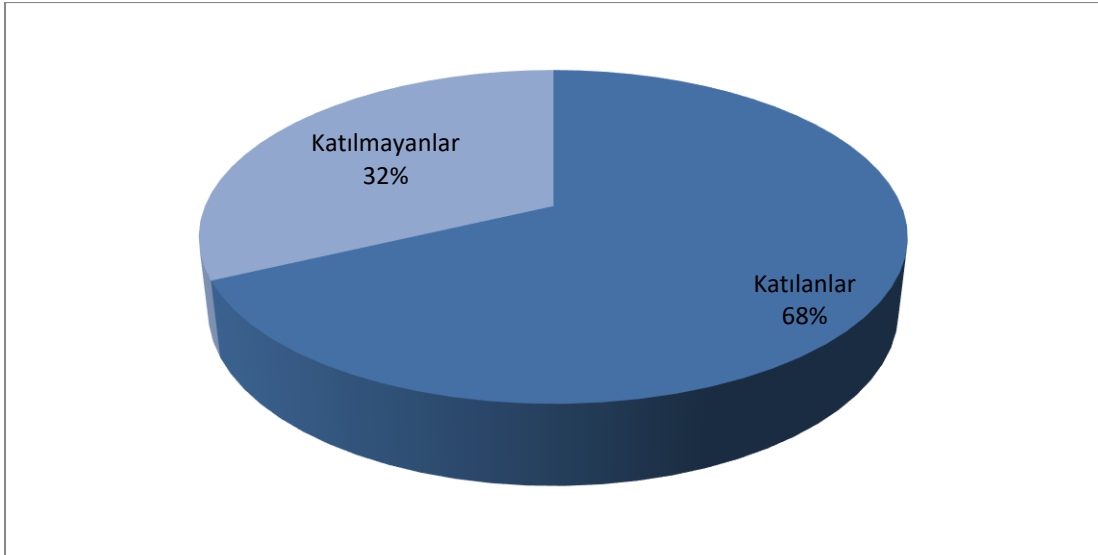
Şekil 29-Öğretmen Anket Soruları Madde-9 Analizi

Madde 10'de "Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirildiğiniz işletmelerde İSG açısından yeterince yönlendirme yaptığını inaniyor musunuz " maddesine Şekil-30'da %84 ile çok düzeyde katılımın olması öğretmen ve idarecilerin işletmelerdeki İSG konusunda daha sıkı denetimlere ihtiyaç duyulduğu göstermektedir.

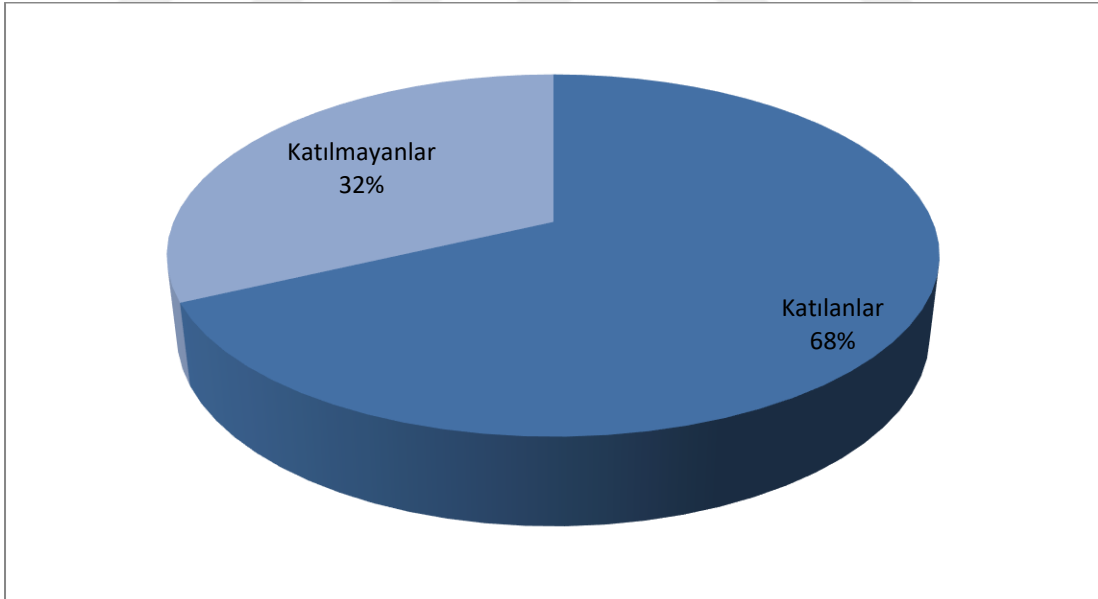
Şekil 30-Öğretmen Anket Soruları Madde-10 Analizi

Madde 11'de "Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirildiğiniz işletmelerde bulunan usta öğretici ve yöneticilerin İSG önemine dikkat ediyorlar mı?" maddesine Şekil-31'da %68 ile çok düzeyde katılımın olmuştur. Madde 10 ve 11,'de elde edilen sonuçlara göre işletmelerde usta öğretici ve yöneticilerin İSG konusunda eğitim alması gerektiğini göstermektedir. Usta öğretici ve işletme yöneticilerine yaygın eğitim kurumları aracılığı ile eğitim verilmesi yerinde olacaktır.

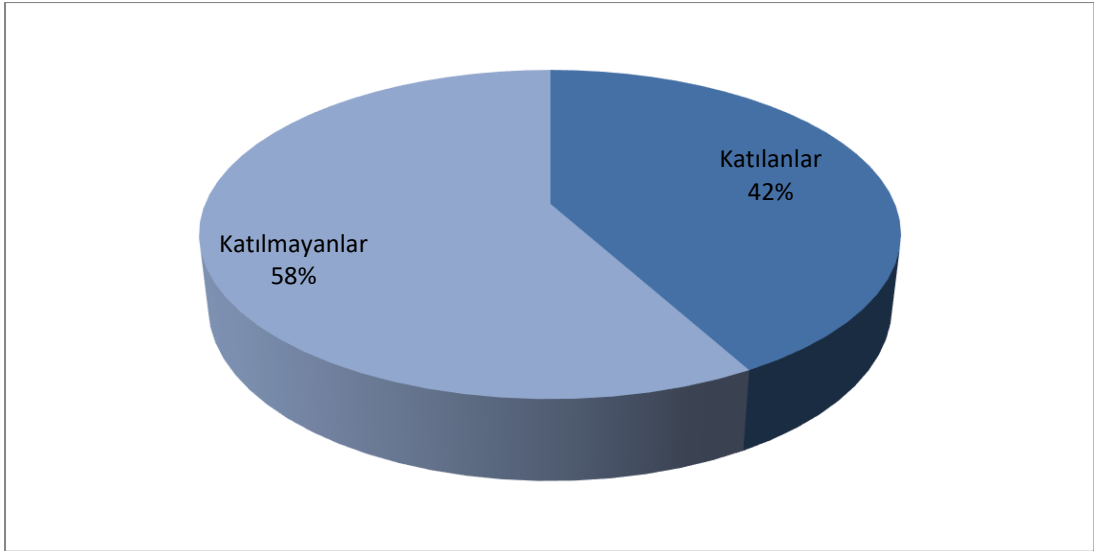
Şekil 31-Öğretmen Anket Soruları Madde-11 Analizi

Madde 12’te “İSG alanında Türkiye ve Dünyada ki gelişmeleri takip ediyor musunuz?” maddesine Şekil-32’da %68 ile çok düzeyde katılımın olması öğretmenlerin İSG konusunda farkındalıklarının oldukları ama geliştirme konusunda yeterince çaba göstermediklerini görülmüştür. Ancak öğretmenlere Türkiye ve Dünyada ki gelişmeler konusunda bilgilendirme yapılması gerektiği ortadadır.

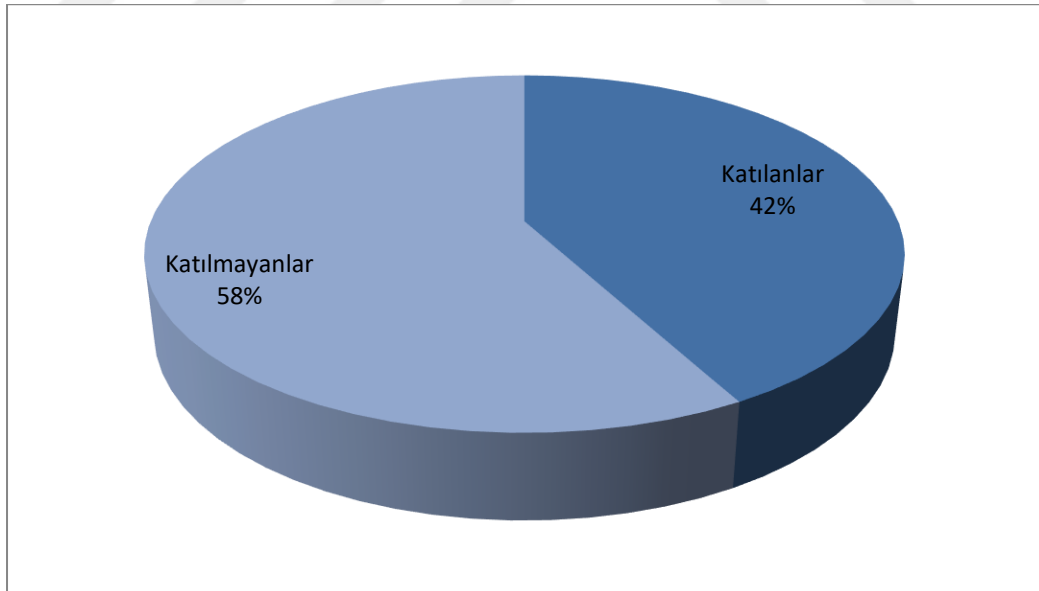
Şekil 32-Öğretmen Anket Soruları Madde-12 Analizi

Madde 13’te öğretmenlere yöneltilen “Branş Derslerinizde ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini ister misiniz?” maddesine Şekil-33’de %42 ile az düzeyde katılım olmuştur.

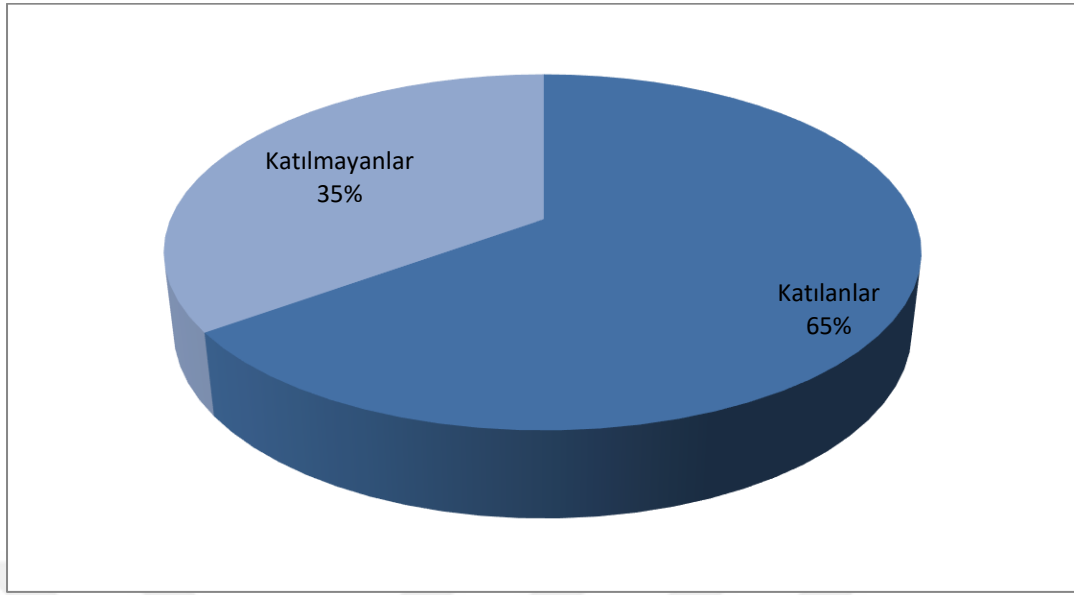
Şekil 33-Öğretmen Anket Soruları Madde-13 Analizi

Madde 14’de “İş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı biliyor musunuz?” maddesine Şekil-34’de %42 ile az düzeyde katılım olmuştur. Madde 13 ve 14 verilen cevapların incelendiğinde öğretmenlerin branş derslerinin müfredat yoğunluğu nedeniyle İlk Yardım Eğitiminin farklı bir ders konusu ve uzmanlık gerektiği düşüncesinde birleştiği, öğretmenlerin ilk yardım konusunda kendilerini geliştirdiği öngörülmüştür.

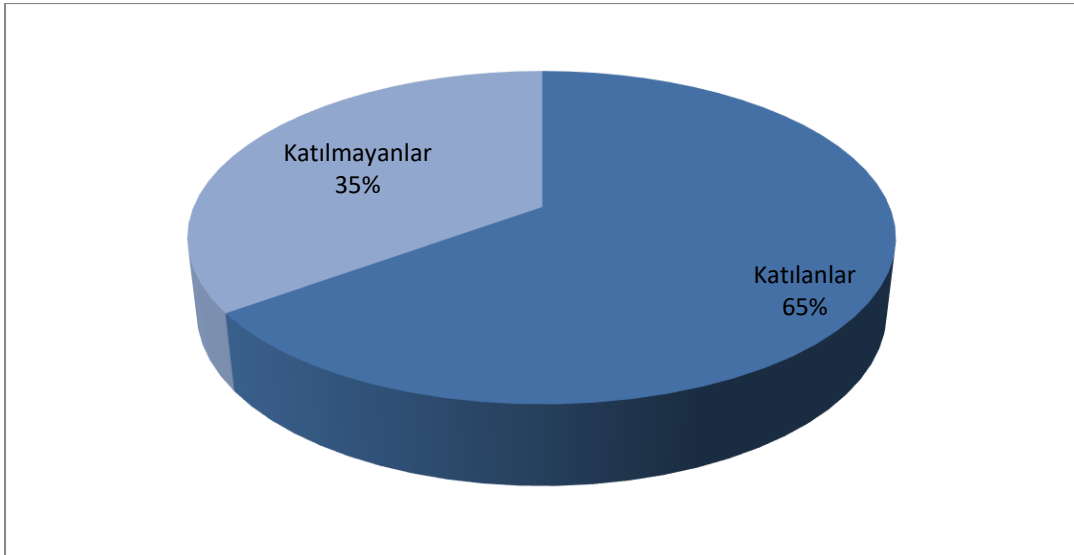
Şekil 34-Öğretmen Anket Soruları Madde-14 Analizi

Madde 15’da “İş kazası ve meslek hastalıklarının sonucunda devlete, işçiye ve işverene zararlarından bilginiz var mı ?” maddesine Şekil-35’de %65 ile çok düzeyde katılım olmuştur. Öğretmenlerin iş kazası ve meslek hastalıklarının sonucunda oluşan zararlar konusunda bilgilendirmeye ihtiyacı duydukları ortaya çıkmıştır.

Şekil 35-Öğretmen Anket Soruları Madde-15 Analizi

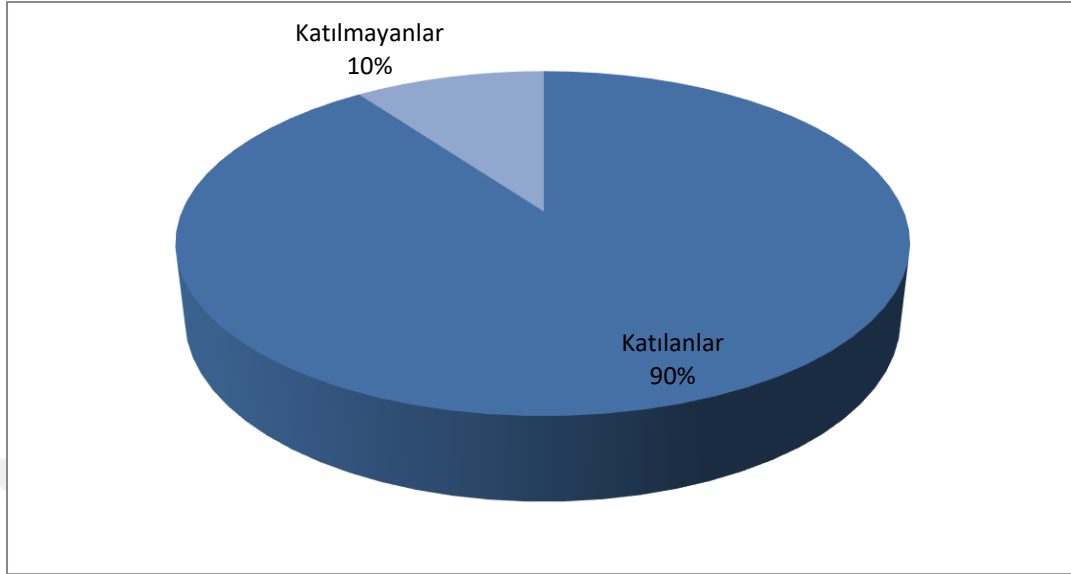
Madde 16'da "İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azalttığına düşünüyor musunuz?" maddesine Şekil-36'da %65 ile çok düzeyde katılım olmuştur. Öğretmenlerin İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumuna etkisi konusunda hem fikir oldukları ancak tüm paydaşlara (Mesleki ve Teknik Okullar, Öğrenci, Kurum İdarecileri, işletmeler) önemli görevler düşmektedir.

Şekil 36-Öğretmen Anket Soruları Madde-16 Analizi

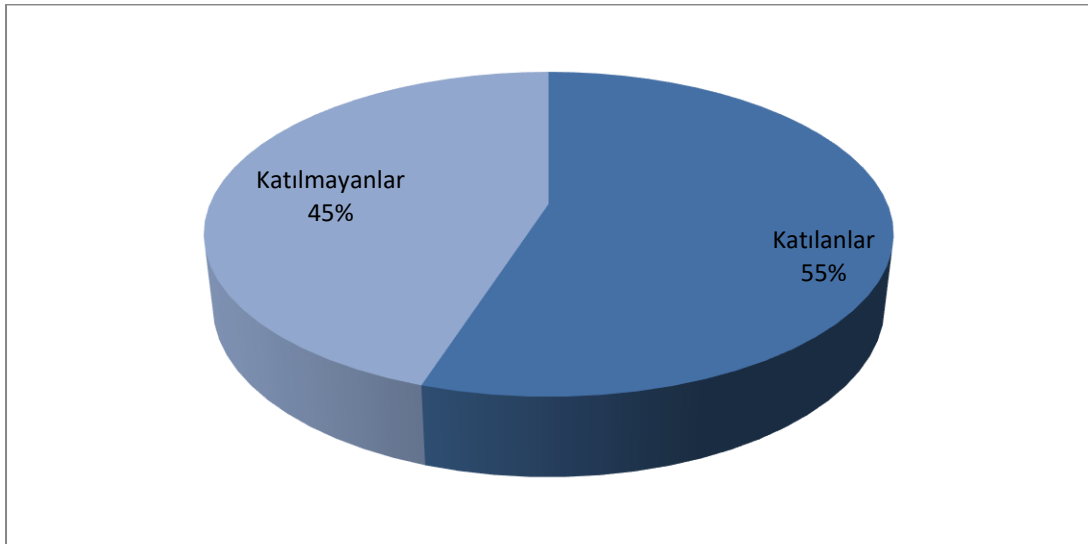
Madde 17'de öğretmenlere yöneltilen "İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?" maddesine Şekil-37'da %90 ile tam düzeyde katılım olmuştur. Öğretmenlere

verilecek eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarına olan ilgilerinin tam olduğu ortaya çıkmaktadır.

Şekil 37-Öğretmen Anket Soruları Madde-17 Analizi

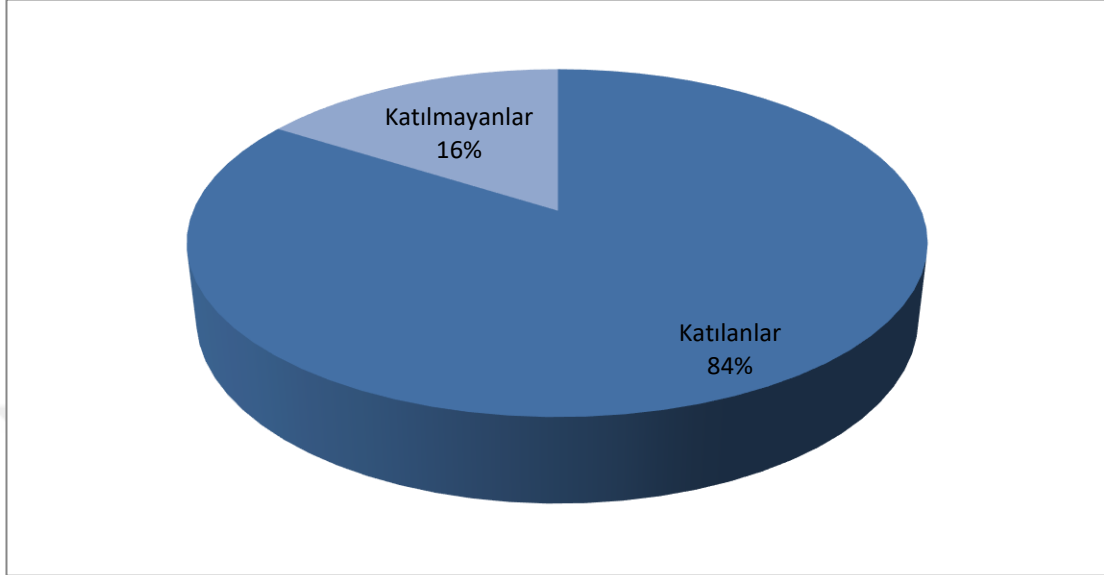
Madde 18’da öğretmenlere yöneltilen “KKD’ların iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediğine düşünüyor musunuz?” maddesine Şekil-38’de %55 ile orta düzeyde katılım olmuştur. Öğretmenlerin KKD’lerin önemini bildikleri ancak öğrenciler ile öğretmenlerin kkd’ler eğitimleri konusundaki yeterli düzeyde olmadığı anlaşılmıştır.

Şekil 38-Öğretmen Anket Soruları Madde-18 Analizi

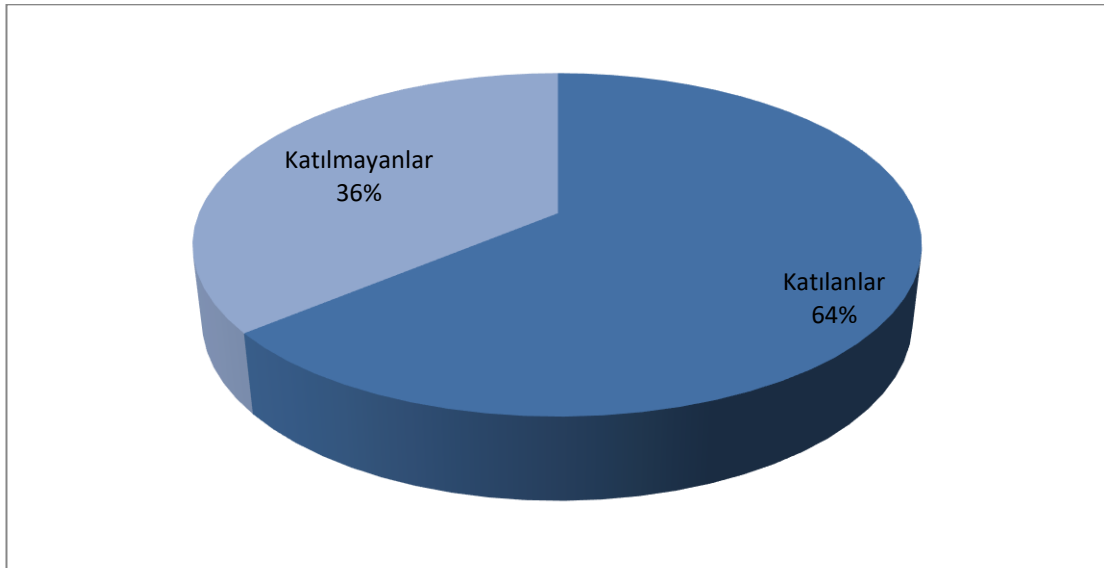
Madde 19’de ise öğretmenlere yöneltilen “İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?” maddesine Şekil-39’de %84 ile tam düzeyde katılım olmuştur. Öğretmenlerin bu

soruya tam düzeyde cevap vermeleri İSG konusunda eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarının üniversite hayatındaki aldıkları İSG derslerden kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin sorumluluk bilinçlerinin yerinde olduğu anlaşılmıştır.

Şekil 39-Öğretmen Anket Soruları Madde-19 Analizi

Madde 20’de ise öğretmenlere yöneltilen “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunundan bilginiz var mı?” maddesine Şekil-40’de %64 ile orta düzeyde katılım olmuştur. Bu sonucun çıkmasında öğretmenlerin kanun, yönetmelik ve tüzüklerin yeterli düzeyde araştırmada bulunmadıklarından kaynaklanan etken faktör olduğu düşünülmektedir.

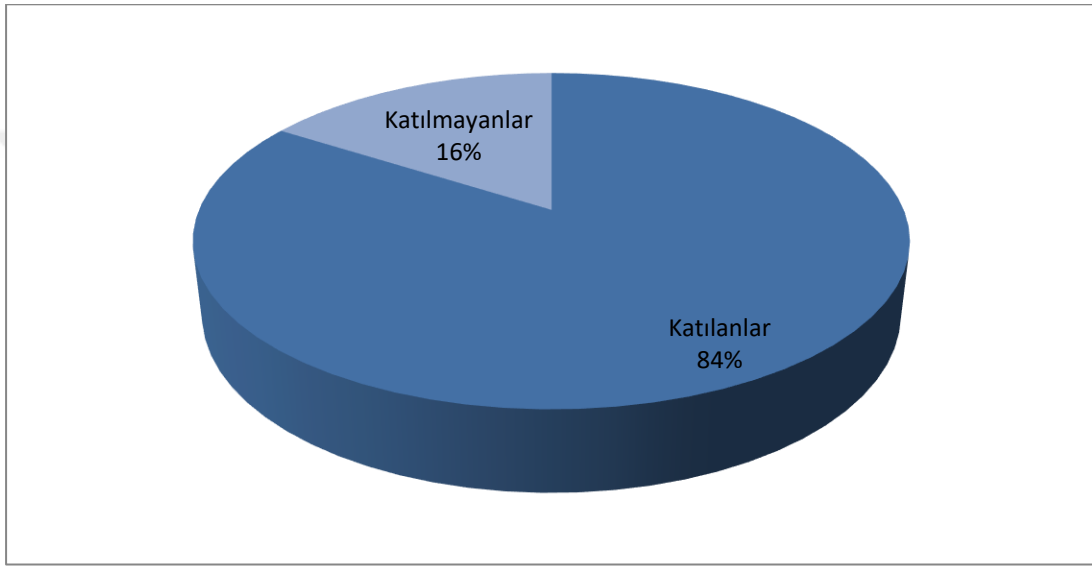

Şekil 40-Öğretmen Anket Soruları Madde-20 Analizi

3.3 Mesleki ve Teknik Okullarda Okul İdarecileri Hakkında Bulgu ve Tartışmalar

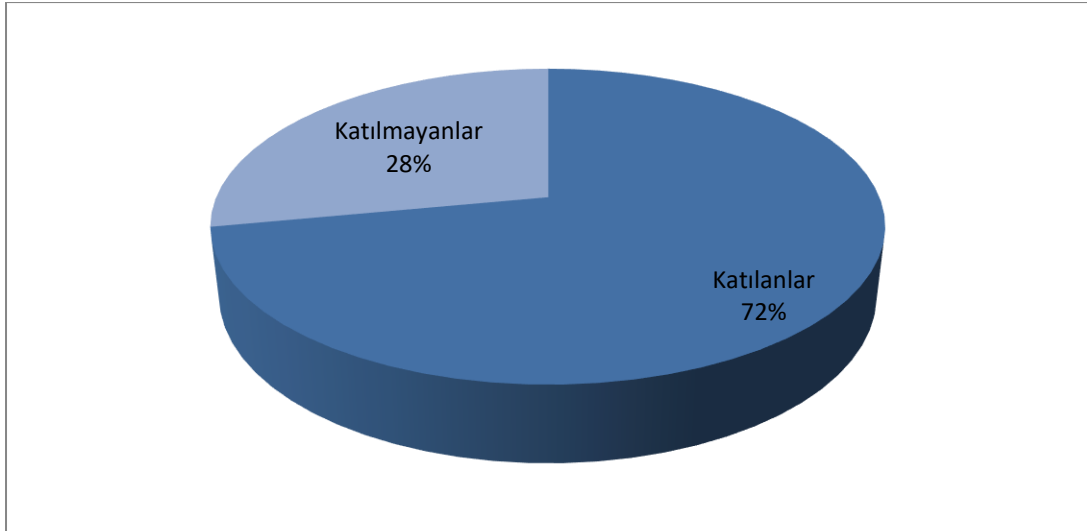
Okul idarecisi okulun sorumlusu olarak görev yapan, bu sorumluluk nedeniyle günlük oluşan olaylar karşısında kararlar alan, okulun personelini denetleyen olarak tanımlayabiliriz[6]. Yönetici, okulun tüm personelleri ile kurum amaçlarına ulaşmaya çalışan kişiye denir[7]. Okul idarecileri İSG konusunda amaçlara ulaşılmasında en önemli faktörlerden biri olduğu ortaya çıkarılmaktadır.

İdarecilere yöneltilen Madde 1'deki "İş sağlığı ve güvenliği dersinin okul ortak dersi olarak verilmesi gereken bir ders olduğuna düşünüyor musunuz?" maddesine Şekil-41'de %84 ile tam düzeyde katılım olmuştur.İdarecilerin İSG konusunun ne kadar önemli olduğunu bildikleri ve sorumluluklarının yerine getirmek istedikleri anlaşılmaktadır.

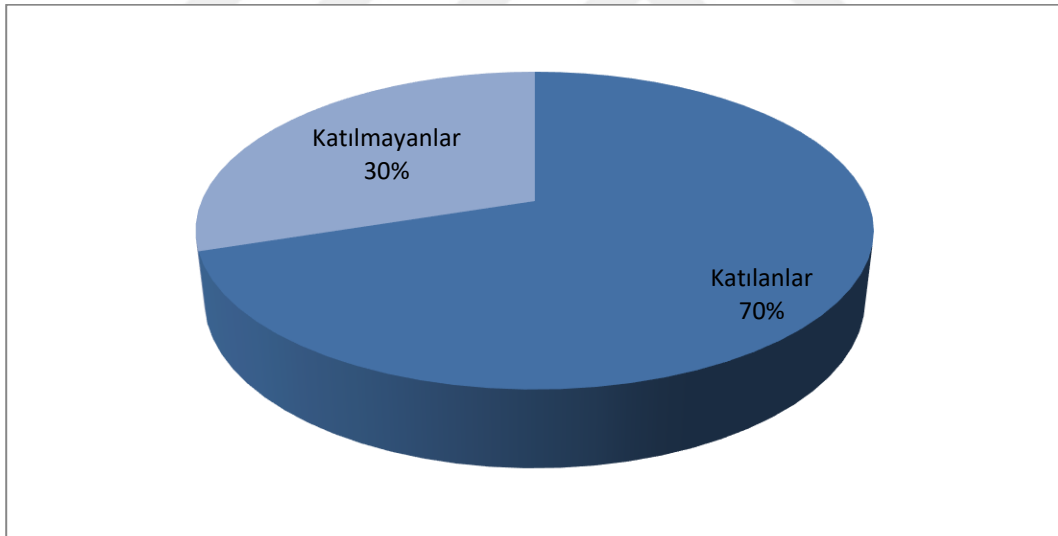
Şekil 41-İdareci Anket Soruları Madde-1 Analizi

Madde 2'de idarecilere yöneltilen "İş sağlığı ve güvenliği kurs ve seminerlerinin iş güvenliği bilincini arttırdığına inanıyor musunuz?" maddesine Şekil-42'de %72 ile çok düzeyde katılım olmuştur.

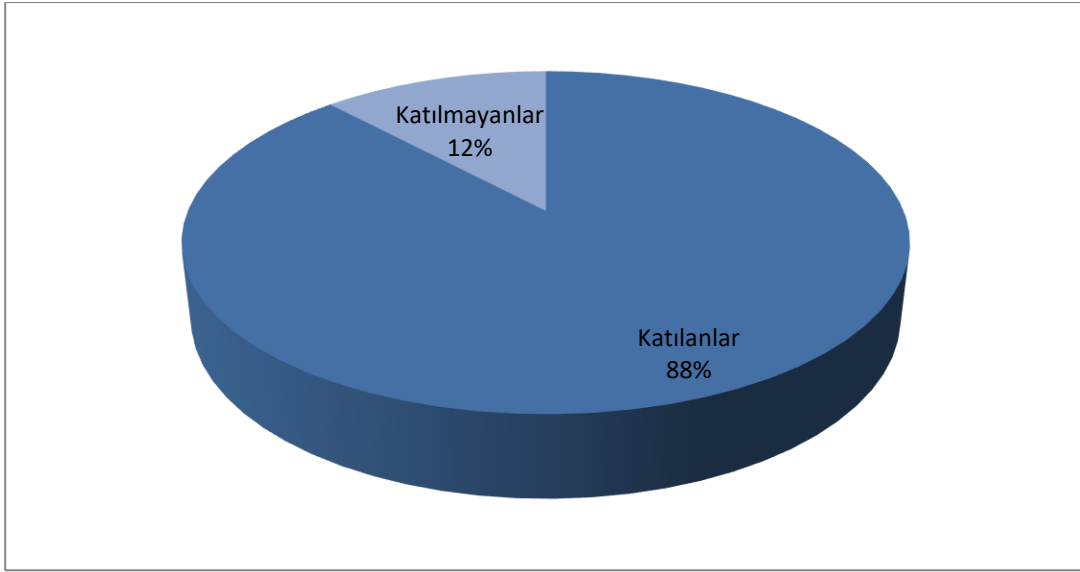
Şekil 42-İdareci Anket Soruları Madde-2 Analizi

Madde 3’de idarecilere yöneltilen “İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili aldığımız kurslarda aldığımız eğitim sizce yeterli mi?” maddesine Şekil-43’de %70 ile çok düzeyde katılım olmuştur. Bu sonuçlara göre idarecilerin, eğitim sürecinde iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin önemini farkında oldukları tespit edilmiştir.

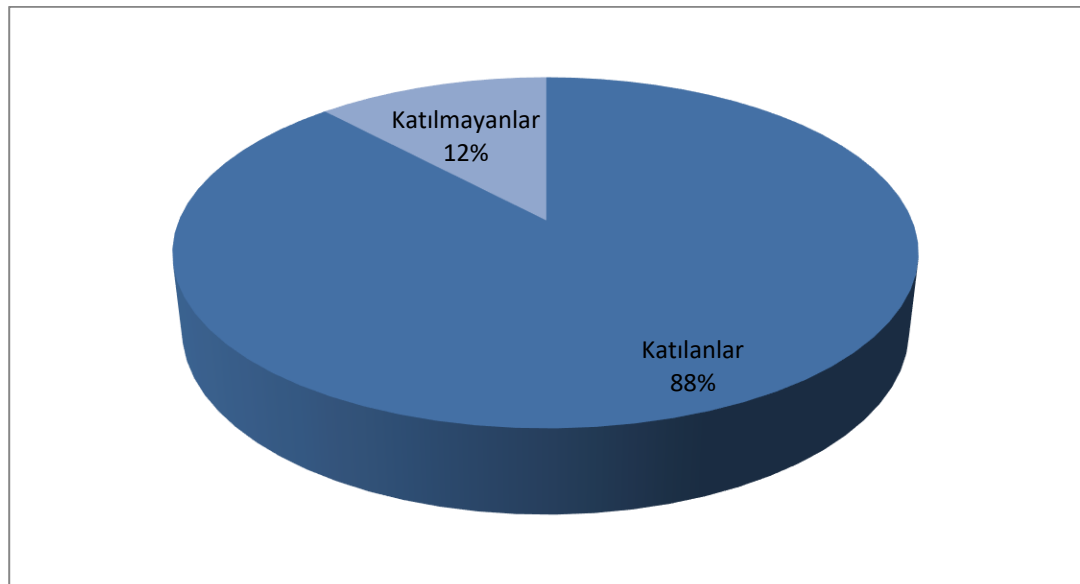
Şekil 43-İdareci Anket Soruları Madde-3 Analizi

Madde 4’teki “Sorumlu olduğunuz bina ve laboratuvarlarda İSG ikaz ve uyarı levhaları yeterli mi?” maddesine Şekil-44’de %88 ile tam düzeyde katılım olmuştur.

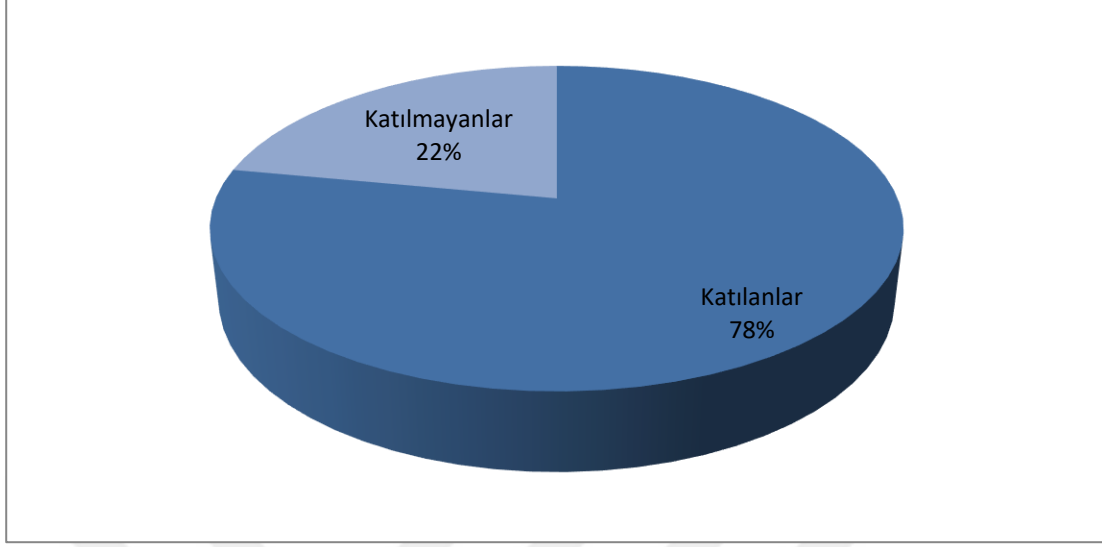
Şekil 44-İdareci Anket Soruları Madde-4 Analizi

Madde 5'te idarecilere yöneltilen "İSG ikaz ve uyarı levhaları öğrenci ve öğretmenlere katkıda bulunuyor mu?" maddesine Şekil-45'de %88 ile tam düzeyde katılım olmuştur. Mesleki ve Teknik okulların gerekli iş sağlığı ve güvenliği denetimlerinin yeterli olmaması, okul idarecilerinin denetimlerini kendileri yapması bu sonucu öngörmüştür. Üretim alanına teknik iş gücü kazandıran meslek liselerine önemi ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, iş güvenliği ile ilgili eksikliğin belirlenmesi ve bu eksikliklerin tamamlanması konusunda okul idarecileri yerine iş güvenliği uzmanlarına bırakılması gerektiği ortaya çıkarmaktadır. Bu sonuç okul idarecilerinin sorumluluklarının çok fazla olduğunda göstermektedir.

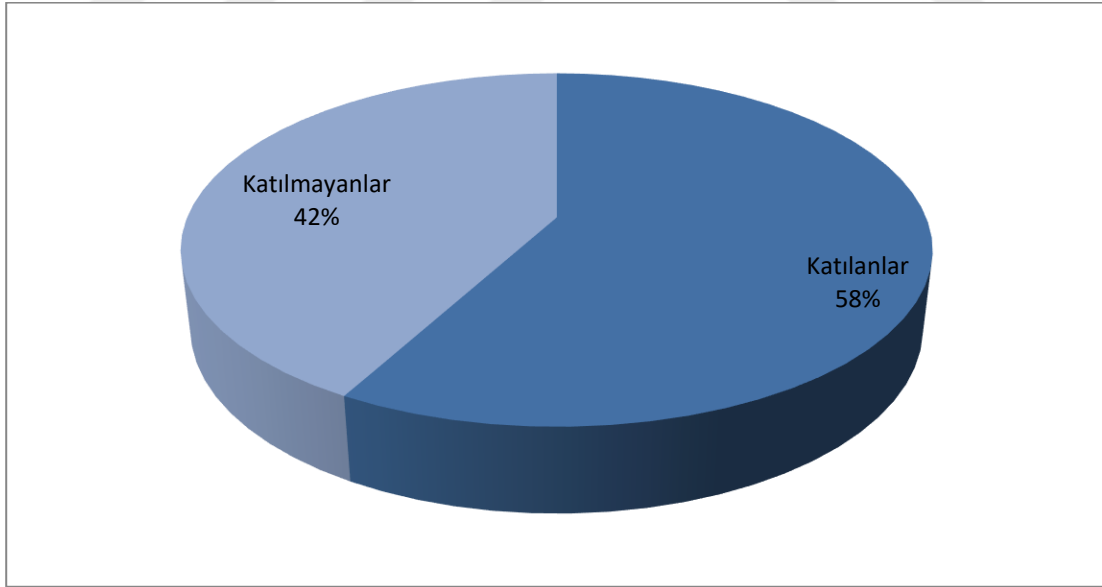
Şekil 45-İdareci Anket Soruları Madde-5 Analizi

Madde 6'da idarecilerine yöneltilen “İSG eğitiminde konusunda öğretmenler hassas davranıyorlar mı?” maddesine Şekil-46'de %78 ile çok düzeyde katılım olmuştur.

Şekil 46-İdareci Anket Soruları Madde-6 Analizi

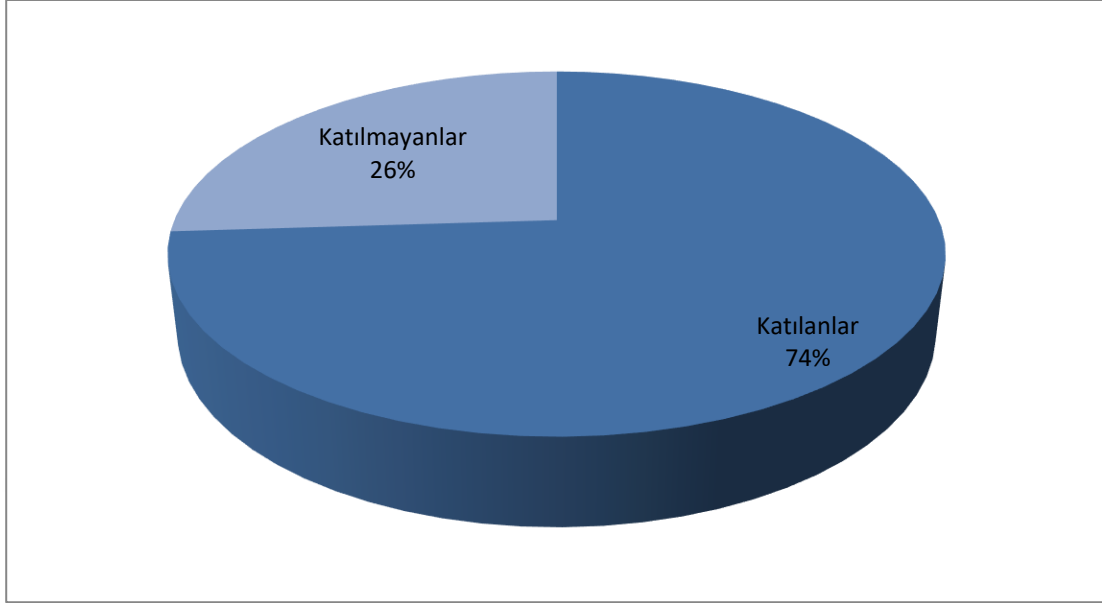
Madde 7'de ise “İSG konusunda araştırmalarda bulunuyor musunuz?” maddesine Şekil-47'de %58 ile çok düzeyde katılım olmuştur. Bu sonuçlara göre okul idarecileri İSG konusunda farkındalıklarının yüksek olduğu ancak kişisel gelişim göstermedikleri ortaya çıkmaktadır.

Şekil 47-İdareci Anket Soruları Madde-7Analizi

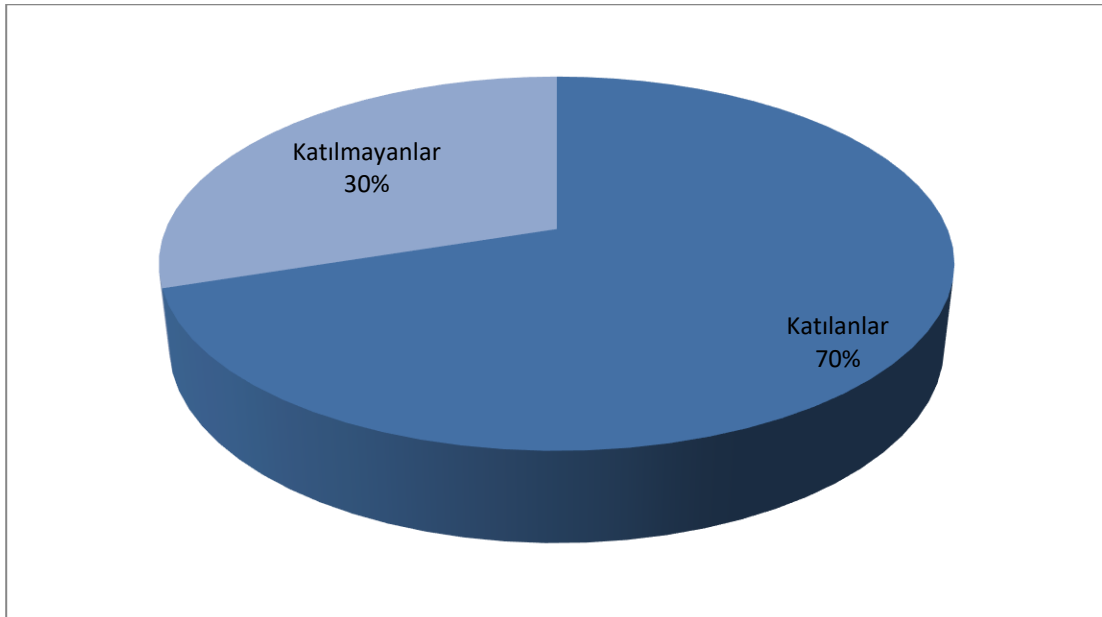
Madde 8'de “Meslek alan derslerinin içeriğine İSG konuları konmasını ister misiniz?”maddesine Şekil-48'de %74 ile çok düzeyde katılım olmuştur. Bu sonuçlara göre okul idaresinin ders

içeriklerinde yeterince İSG eğitimlerinin bulunmadığı ve konusun diğer branş dersi öğretmenlerin eğitilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

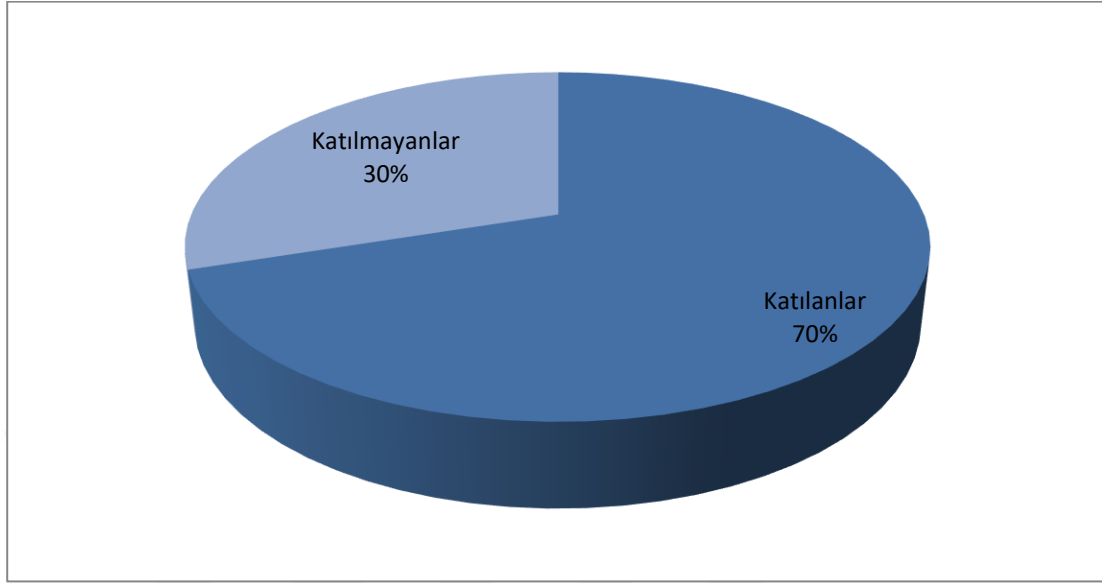
Şekil 48-İdareci Anket Soruları Madde-8 Analizi

Madde 9'da okul idarecilerine yöneltilen “Alanınızla ilgili meslek hastalıkları ve iş kazalarından bilginiz var mı?” maddesine Şekil-49'de %70 ile çok düzeyde katılım olmuştur. Bu sonuca göre okul idarecileri okul ortamında karşılaşacakları iş kazaları ve meslek hastalıkları konusunda yeterli bilinç düzeyine ulaşmışlardır. Ancak tam düzeyde de olmadıkları için geliştirmeleri gerekmektedir.

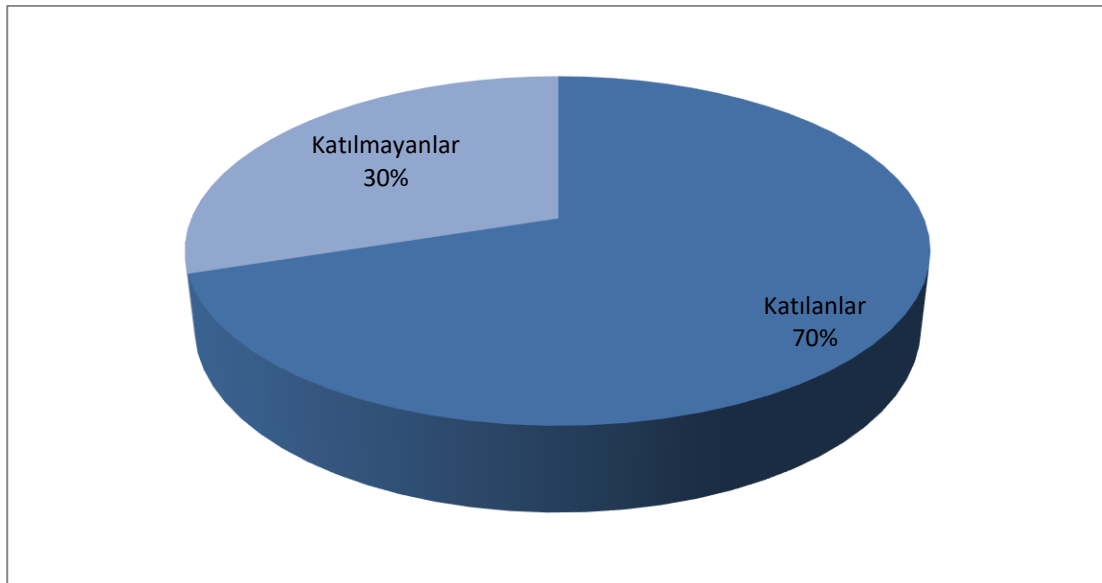
Şekil 49-İdareci Anket Soruları Madde-9 Analizi

Madde 10'de "Koordinatör Öğretmen olarak görevlendirdiğiniz öğretmenlerin, staj yapılan iş yerlerindeki İSG açısından yeterince yönlendirme yaptığına inanıyor musunuz?" maddesine Şekil-50'de %70 ile çok düzeyde katılım olmuştur.

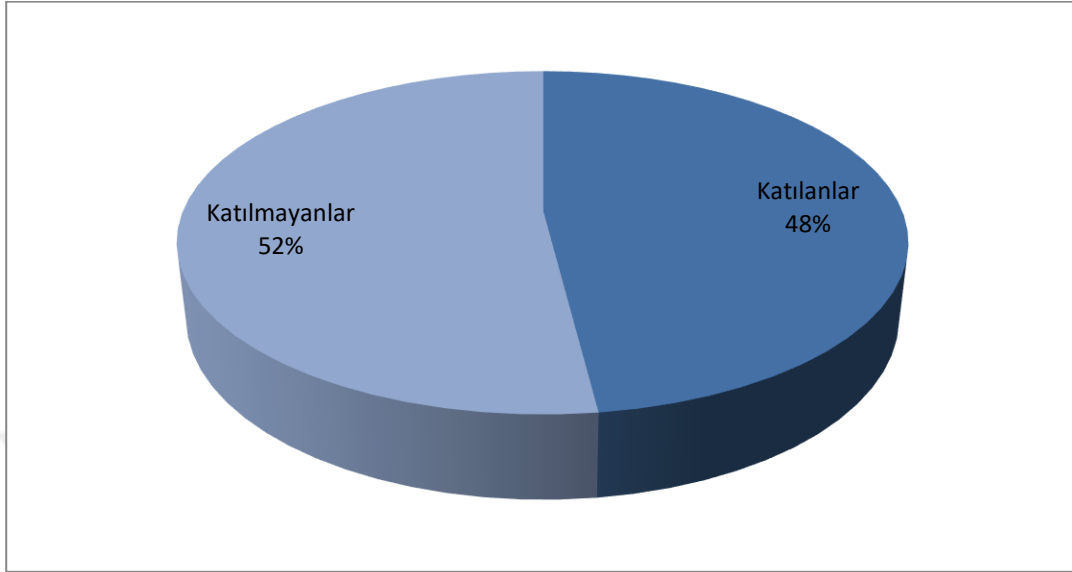
Şekil 50-İdareci Anket Soruları Madde-10 Analizi

Madde 11'de "İşletmelerde bulunana usta öğretici ve yöneticilerin İSG önemine dikkat ediyorlar mı?" maddesine Şekil-51'de %70 ile çok düzeyde katılım olmuştur. Madde 10 ve 11,'de elde edilen sonuçlara göre idarecilerin usta öğretici ve yöneticilerin İSG konusunda eğitilmesi gerektiği ortaya çıkarmaktadır.

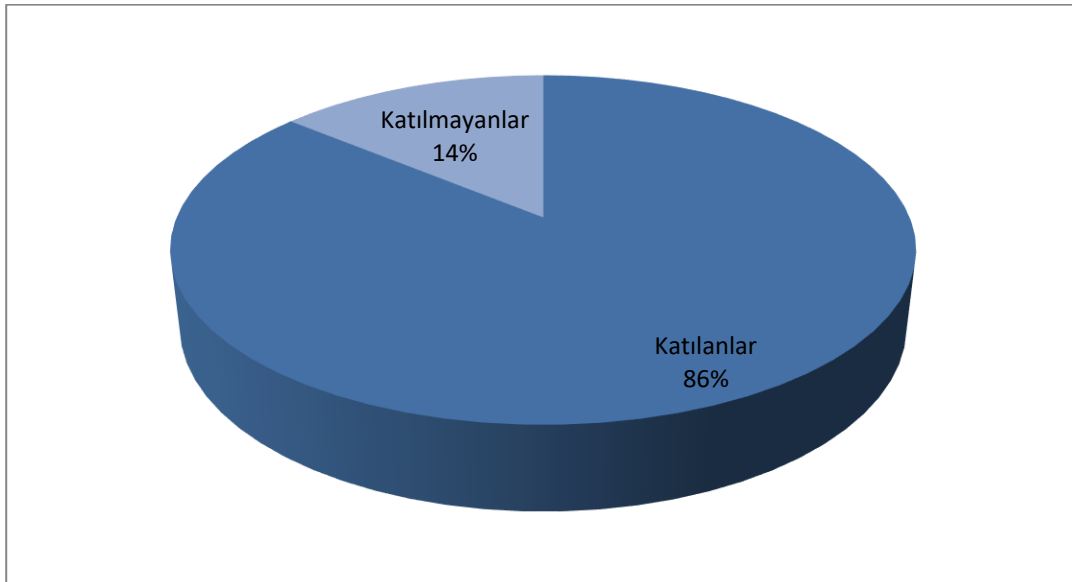
Şekil 51-İdareci Anket Soruları Madde-11 Analizi

Madde 12’te “İSG alanında Türkiye ve Dünyada ki gelişmeleri takip ediyor musunuz?” maddesine Şekil-52’de %48 ile orta düzeyde katılım olmuştur. Bu sonuca göre okul idarecilerinin bu konuda düzenlenen etkinlikler hakkında bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Şekil 52-İdareci Anket Soruları Madde-12 Analizi

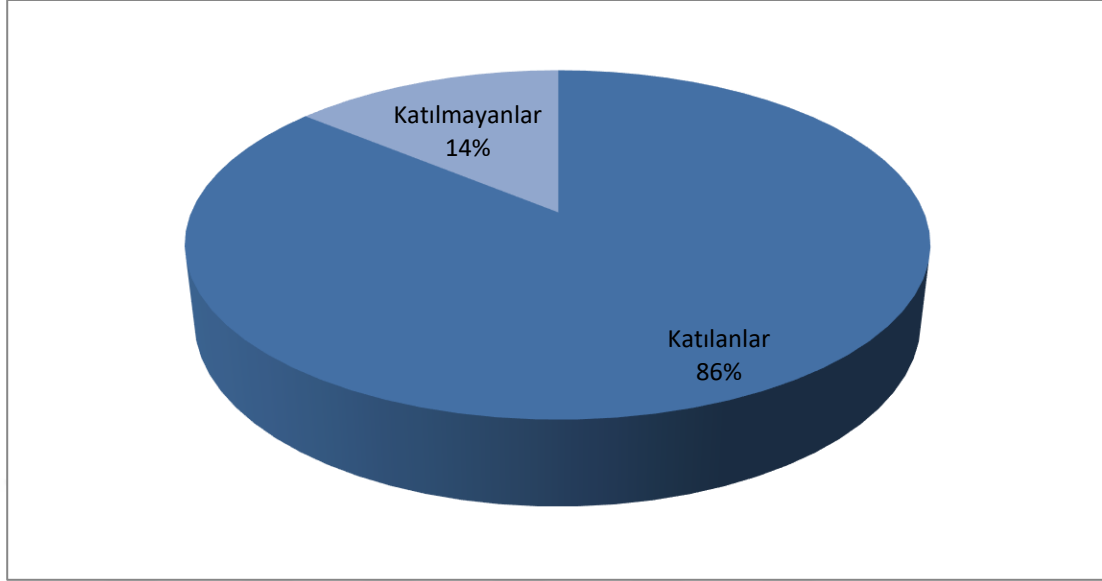
Madde 13’te idarecilere yöneltilen “Okulunuzda ilk yardım konusunda eğitimlerin verilmesini ister misiniz?” maddesine Şekil-53’de %86 ile tam düzeyde katılım olmuştur.

Şekil 53-İdareci Anket Soruları Madde-13 Analizi

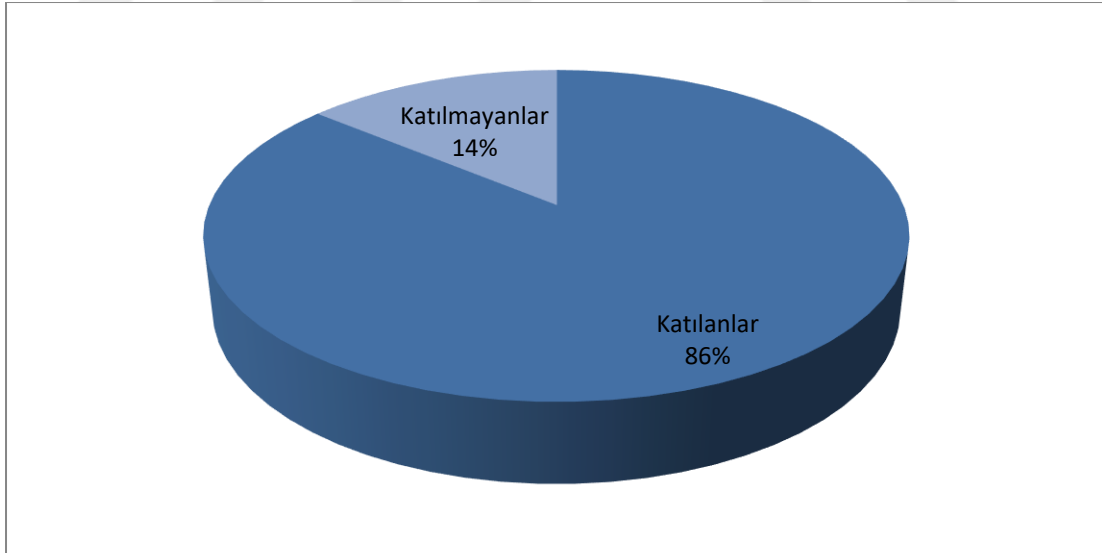
Madde 14’de “İş kazası sonucu yaralanan birine ilkyardım yapmayı biliyor musunuz?” maddesine Şekil-54’de %86 ile tam düzeyde katılım olmuştur. Madde 13 ve 14 verilen cevapların incelendiğinde

idarecilerin ilk yardım konusunda öğrencilere verilecek eğitimlere sıcak baktığı ancak ilk yardım konusunda yeterli eğitimi almadıkları ortaya çıkmaktadır.

Şekil 54-İdareci Anket Soruları Madde-14 Analizi

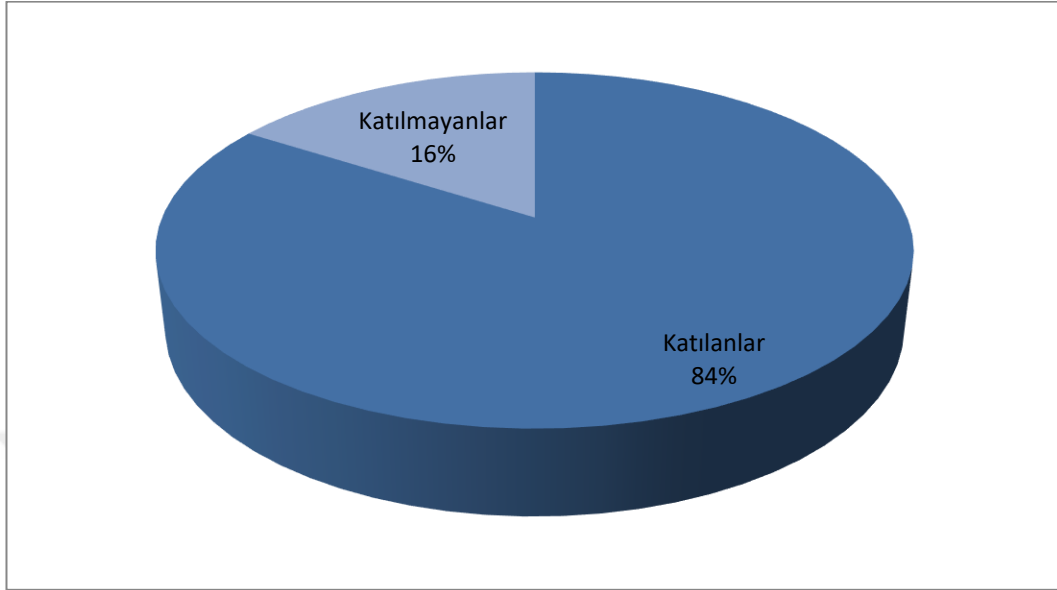
Madde 15’da “İş kazası ve meslek hastalıklarının sonucunda devlete, işçiye ve işverene zararlarından bilginiz var mı?” maddesine Şekil-55’de %86 ile tam düzeyde katılım olmuştur.

Şekil 55-İdareci Anket Soruları Madde-15 Analizi

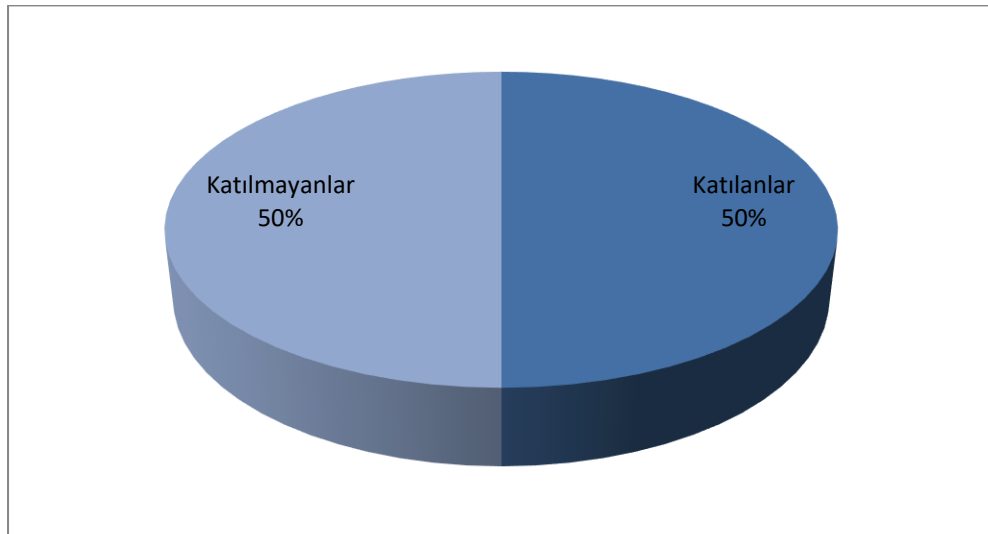
Madde 16’da “İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumunu azaltığına düşünüyor musunuz?” maddesine Şekil-56’de %84 ile tam düzeyde katılım olmuştur. Okul idarecilerinin İSG kurallarına uymanın iş kazası ve meslek hastalığı oluşumuna etkisi konusunda hem

fikir oldukları ancak tüm paydaşlara (Mesleki ve Teknik Okullar, Öğrenci, öğretmen, işletmeler) önemli görevler düşmektedir.

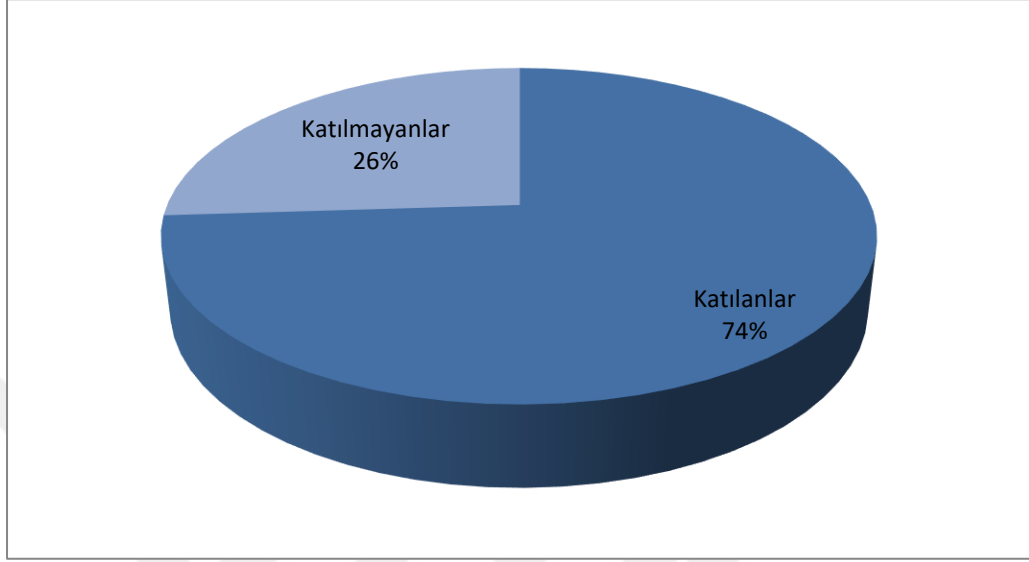
Şekil 56-İdareci Anket Soruları Madde-16 Analizi

Madde 17’de idarecilere yöneltilen “İSG konusunda eğitim öğretim dışında faaliyetlere katılıyor musunuz?” maddesine Şekil-57’de % 50 ile orta düzeyde katılım olmuştur. İdarecilere verilecek eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarına olan ilgilerinin yeterli olmadığı ortaya çıkmaktadır.

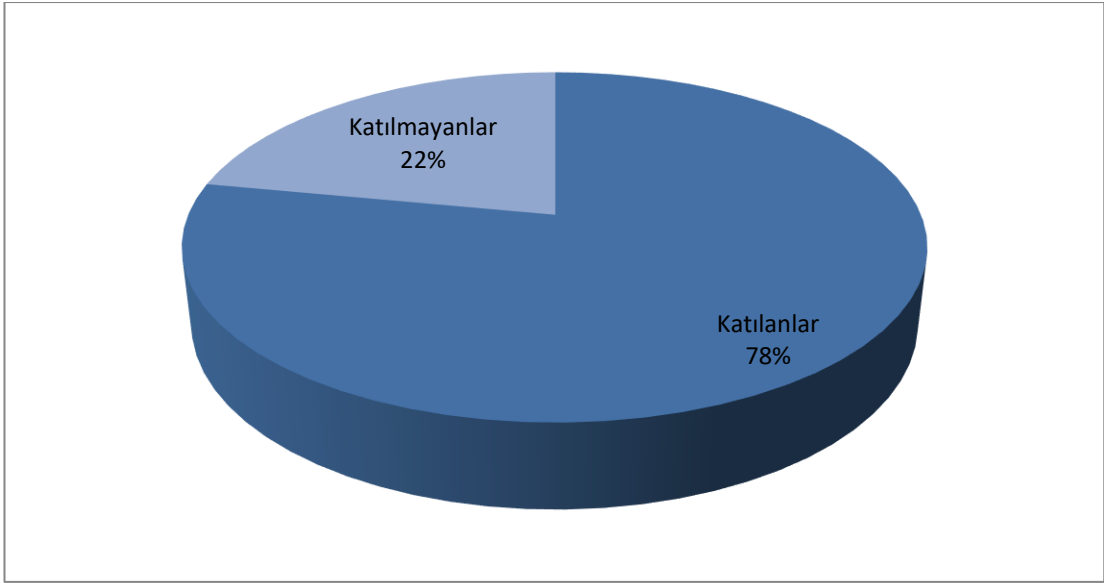
Şekil 57-İdareci Anket Soruları Madde-17 Analizi

Madde 18’da idarecilere yöneltilen “KKD’ların iş kazası ve meslek hastalıklarını engellediğine düşünüyor musunuz?” maddesine Şekil-57’de % 50 ile orta düzeyde katılım olmuştur. Bu sonuca göre idarecilerin KKD’ların öneminin farkında olmadığı söylenebilir. İdarecilerin KKD’lar eğitimleri konusundaki yeterli düzeyde olmadığı anlaşılmıştır.

Şekil 58-İdareci Anket Soruları Madde-18 Analizi

Madde 19’de ise öğretmenlere yöneltilen “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunundan bilginiz var mı? maddesine Şekil-57’de %78 ile çok düzeyde katılım olmuştur. İdarecilerin bu soruya çok düzeyde cevap vermeleri İSG konusunda eğitim, seminer ve bilgilendirme toplantılarının kurum idarecilerine yönelik bazda daha fazla düzenlendiği anlaşılmıştır. Ayrıca idarecilerin sorumluluk bilinçlerinin yerinde olduğu anlaşılmıştır.

Şekil 59-İdareci Anket Soruları Madde-19 Analizi

Madde 20’de ise idarecilere yöneltilen “6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun okulunuzda uygulanması konusunda karşılaştığınız problemleri kısaca yazabilir misiniz?” sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde, kurum idarecilerin okul yoğunluğundan kaynaklanan sorunlar nedeniyle başarılı olmadıklarını düşündüklerini, İSG konusunda yeterince eğitim almadıkları ve konunun İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanları tarafından yapılması gerektiği en çok verilen cevaplardır. Bu sonucun çıkmasında okul yöneticilerinin yeterli düzeyde araştırmada bulunmadıklarından kaynaklanan etken faktör olduğu düşünülmektedir.

5. SONUÇ

Yapılan soruşturmanın(anket) değerlendirilmesinde aşağıdaki sonuçlar söylenebilir;

1. İş güvenliğinin öneminin mesleki ve teknik okullardaki öğrenci, öğretmen, okul idaresi ve işletmelere iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin verilmesinin önemi tespit edilmiştir. Mesleğe yeni başlayacak olan teknik elemanlara okullarda en geniş çerçevede eğitimin verilmesi gerekmektedir. İş kazaları ve meslek hastalıklarının azaltılmasında meslek liseleri ve işletmelerde beceri eğitimi yapılan kurumlara çok büyük sorumluluk düşmektedir. Okullarda temel öğeleri olan öğrenci, öğretmen ve okul idarecilerine İSG eğitimleri sürekli güncellenmesi gerektiği, kurslar, seminerler ve bilgilendirmelerin yapılmasının iş kazası ve meslek hastalıkları risklerinin azaltılmasını sağlayacağını düşünülmektedir.

2. İSG bilincinin oluşmaması işçi ve işverenlere büyük zararlar vermektedir. Öğrencilerimizin iş hayatlarında İş kazası ve meslek hastalığı riskleri ile karşı karşıya kalmamaları için mesleke eğitimlerinde iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin önemli olduğu söylenebilir.

3. Meslek liselerinde İSG konusunda verilen eğitim programlarında güncellemelerin yapılması, mesleğe yeni başlayan teknik elemanların iyi eğitim alması ve iş kazası ve meslek hastalığı risklerinin oluşmasını engelleyecektir.

4. İş güvenliği çok etmenli bir problem olduğu bilinmektedir. Problemin çözümünün denetleme ve kanunlarla çözülmesi yeterli olmayacaktır. İş kazası ve meslek hastalıklarının yüzde 98 gibi bir oranla dikkatsizlik kaynaklı olduğu bilinmektedir. İSG bilincinin önemi bu noktada ortaya çıkmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği eğitimi konusunda kullanılan eğitici materyal ve araç- gereçlere daha kolay elde edilmesinin öğrenci, öğretmen, idare ve işletmelerin iş güvenliği bilinçlerini artıracığı varsayılmaktadır.

5. M.E.B bünyesinde bulunan mesleki ve teknik eğitim kurumları programlarının iş sağlığı ve güvenliği konusunda zenginleştirilmesi iş sağlığı ve güvenliği bilincini artıracaktır.

6. Öğrencilerin işletmelerde beceri eğitimi aldıkları kurumların belirlenmesinde İSG bilinci yüksek yerlerin tespit edilerek tercih edilmesi, öğrenci İSG bilincine katkıda bulunacaktır.

7. Öğretmenlerin İSG bilinci konusunda daha iyi eğitim verebilmeleri için hizmet içi eğitim programlarına dahil edilmeleri gerekmektedir.

8. Okul idarecilerinin İSG konusunda sorumluluklarını farkına varması amacıyla uzman kişilerin yardımcı olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

9. Meslek ve Teknik okullar üretimin yapıldığı ve hizmet sektörünün kaynağıdır. Öğrencilerin İSG konusunda bilinçlenmeyi akran düzeyinde eğitim ile almaktadır. Okulların öğrenci akran eğitimleri ile İSG bilinci oluşturması, geleceğimizin teminatı öğrencilerimizin sosyal öğrenme yoluyla İSG kültürünün gelişmesini sağlayacaktır.

10. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun tam olarak benimsenmesi amacıyla eğitici etkinlikler yapılmasının iş sağlığı ve güvenliği bilincini artıracaktır.

KAYNAKLAR

- [1] İ. Kılış, S. Demir *Çalışma İlişkileri Dergisi* **3(1)** (2012) 23.
- [2]. E. Yurtsever, G. Özdemir *Mühendis ve Makine Dergisi* **50(592)** (2009) 2.
- [3]. *İşçi Sağlığı ve Güvenliği Raporu*, MMO Yayınları, (2018).
- [4]. A. Özçift, B. Uysal, Ş. Kurt *Teknoloji Dergisi* **8(2)** (2005), 191.
- [5]. “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”, 07/04/2004 tarih ve 25426 sayılı resmi gazete.
- [6]. Bingöl, D. (2006). İnsan Kaynakları Yönetimi, 6. Baskı, Arıkan Basım Ltd. Şti, İstanbul.
- [7]. Tozkoparan, G. ve Taşoğlu, J. (2011). İş sağlığı ve güvenliği uygulamaları ile ilgili işgörenlerin tutumlarını belirlemeye yönelik bir araştırma.
- [8]. Balkır, Z. G. (2012). İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkının Korunması: İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliği Organizasyonu. SGD-Sosyal Güvenlik Dergisi, 2(1).
- [9]. Engin, T. (2014). 6331 sayılı kanun çerçevesinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi, Bursa, Sf.4.
- [10] “Bozkurt-Ergun”, 1998: 265)
- [11] Appleby (1991) ,5.
- [12] B.O. Alli, “İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Prensipleri”, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Yayınları, (2001).
- [13] M. Simard, “Safety Culture and Management”, Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, Vol: II. Geneva, (1998).

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı :Salih Soner UZUN

Doğum Tarihi :05/10/1987

E-mail : salihsoneruzun@gmail.com

Öğrenim Durumu :

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Bilgisayar Sistemleri Öğretmenliği	Sakarya Üniversitesi- Teknik Eğitim Fakültesi	2005-2009